

BALTIJOS MINISTRŲ PIRMININKŲ TARYBOJE - REGIONO TRANSPORTO
BEI ENERGETIKOS KLAUSIMŲ SVARSTYMAS

Ryga, lapkričio 8 d. (ELTA). Rygoje vykstančioje Baltijos Ministrų Pirmininkų Taryboje (BMT) buvo aptarti bendri regiono energetikos klausimai, tarp jų - elektros energijos sektoriaus situacija bei Visagino atominės elektrinės projektas.

Susitikimo metu buvo įvertintas Lietuvos pasiūlymas kartu su Latvija ir Estija įkurti tarpvyriausybinių strateginę elektros sektoriaus komisiją, kuri spręstų klausimus, susijusius su elektros sektoriaus vystymu regione.

Lietuvos Premjero Algirdo Butkevičius teigimu, priimti sprendimai turės įtakos ateičiai.

„Lietuvos iniciatyva BMT vyresniųjų pareigūnų komitetui energetikos klausimams pavesta pateikti pasiūlymus dėl trijų klausimų: bendro elektros gamybos projekto, sinchronizacijos į bendrą tinklą bei elektros energijos rinkos“, - sakė Premjeras.

Šių pasiūlymų tikimasi sulaukti jau kitos BMT metu.

Trijų Baltijos valstybių įmonių lygyje, kartu su potencialiu investuotoju, Visagino atominės elektrinės projektas peržiūrėtas ir rasta jo pagerinimo galimybių, tačiau vis dar lieka atvirų klausimų, į kuriuos atsakymų reikėtų ieškoti kartu.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos premjerų susitikime taip pat svarstyti „Rail Baltica“ projekto klausimai. Lietuva sutinka, kad reikia palengvinti šio projekto įgyvendinimą, todėl BMT metu patvirtinta susiekimo ministrų deklaracija, kurioje kalbama apie bendros įmonės įkūrimą.

„Patvirtinome rugsėjį priimtą ministrų deklaraciją dėl greitojo traukinio vėžės tiesimo „Rail Baltica“ projekto. Prie šio projekto toliau bus dirbama“, - teigė Lietuvos Vyriausybės vadovas.

Trijų valstybių premjerai taip pat nutarė, jog artėjant Baltijos kelio 25-ajam jubilėjui, šalys sukurs darbo grupes, kurios bendradarbiaus ruošiant šio istorinio įvykio minėjimo renginius.

Rygoje vykusioje Baltijos Ministrų Pirmininkų Taryboje (BMT) buvo aptarti bendri regiono energetikos klausimai, tarp jų - elektros energijos sektoriaus situacija bei Visagino atominės elektrinės projektas. Nuotraukoje Ministrai Pirmininkai: Estijos Andrus Ansip, Latvijos Valdis Dombrovskis ir Lietuvos Algirdas Butkevičius.

LETA-ELTA nuotr.

NATO PRATYBOSE – KARINIAI VEIKSMAI
BALTIJOS ŠALIŲ UŽPUOLIMO ATVEJU

6000 karių iš 28-ių NATO valstybių ir trijų šalių partnerių – Suomijos, Švedijos bei Ukrainos. Toks Aljanso karinių pajėgų kontingentas lapkričio 2 – 9 dienomis susitelkė į tarptautines pratybas „Steadfast Jazz 2013“. Baltijos šalyse ir Lenkijoje vykstančiose pratybose NATO aljanso ir šalių partnerių kariai treniruojasi reaguoti į įvairaus intensyvumo tarptautines krizes, vykdyti kolektyvinės gynybos užduotis.

Dravsko Pomorskie poligone Lenkijoje įvyko „Steadfast Jazz“ pratybų kulminacija. Pagal scenarijų tariamos priešiškos kaimyninės valstybės užpuola Baltijos šalis. Karinę paramą skubiai suteikia NATO greitojo reagavimo pajėgos, kurios po intensyvaus mūšio padeda atremti priešišką pajėgų puolimą.

Lenkijos Dravsko Pomorskie poligone dislokuota apie 140 Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mecha-

nizuotojo pėstininkų bataliono karių. Lenkijoje taip pat dislokuoti ir Jungtinėse bei Taktinėse oro atakos grupėse veikiantys Lietuvos kariai iš Generolo Romualdo Giedraičio Artilerijos bataliono ir Specialiųjų operacijų pajėgų. Iš viso „Steadfast Jazz“ pratybose Lietuvai atstovauja apie 300 karių, kurie dislokuoti skirtingose pratybų vietose.

Mindaugas Bajarūnas, Lukas Kalvaitis, KAM, NATO

EUROKOMISARAS APKALTINTAS MOKESČIŲ
SLĖPIMU

Bruselis, lapkričio 8 d. (ELTA). Europos Komisija (EK) atleido iš pareigų už prekybą atsakingą eurokomisarą Karel De Gucht. Sprendimas buvo priimtas kilus įtarimams, kad pareigūnas nemoka mokesčių.

EK pirmininkas Jose Manuel Barroso nurodė, esą K. De Gucht jam pranešęs, kad „nedarė nieko neleistino“, todėl mano, kad visa tai yra „asmeninis“ eurokomisaro reikalas, praneša „EUBusiness“.

Lapkričio 11 d. Europos Sąjunga (ES) ir JAV tęsė derybas dėl didžiausios pasaulyje laisvosios prekybos zonos steigimo, o K. De Gucht šiame procese yra itin svarbus asmuo. Visgi Belgijos mokesčių

tarnybos mano, kad 900 tūkst. eurų mokesčių nėra sumokėta. Nuo 2005 m. eurokomisaras stengiasi uždrausti mokesčių inspektoriams gauti prieigą prie jo banko sąskaitų operacijų duomenų. Pareigūnams kyla įtarimų dėl jo pajamų už parduotas Belgijos draudimo bendrovės „Vista“ akcijas bei įsigyto nekilnojamojo turto. Mokesčių tarnybos kaltina K. De Gucht ir jo žmoną nederklavus 1,2 mln. eurų pajamų pardavus minėtas akcijas.

Pats eurokomisaras teigia buvęs užsipultas dėl „politinių“ priežasčių. Jis Belgijos žiniasklaidai pareiškė norįs atnaujinti savo mandatą EK po Europos Parlamento rinkimų 2014 metais.

RUSIJOS PREZIDENTAS APLANKYS POPIEŽIŲ

Vatikanas pranešė, kad popiežius Pranciškus lapkričio 25 dieną susitiks su Rusijos prezidentu Vladimir Putin, skelbia „Reuters“.

Tai bus pirmasis naujojo popiežiaus susitikimas su Rusijos vadovu. Rusijos ir Vatikano santykiai yra įtempti nuo sovietų bloko žlugimo 1991 metais. Rusija kaltina katalikų Bažnyčią

bandymu pervilioti tikinčiuosius iš Rusijos ortodoksų Bažnyčios. Vatikanas tai neigia.

Popiežius Jonas Paulius II 1989 metais susitiko su sovietų vadovu Michail Gorbačiov, bet jam taip ir nepavyko įgyvendinti svajonės vėl aplankyti Rusiją, nes tam priešinosi Rusijos ortodoksų Bažnyčia.

JOHN KERRY PRISIJUNGS PRIE DERYBŲ

Ženeva, lapkričio 8 d. (ELTA). JAV valstybės sekretorius John Kerry netikėtai pakeitė savo planus ir nusprendė Ženevoje prisijungti prie derybų dėl Irano branduolinės programos. Tikimasi, kad šis pokalbių etapas išves iš susidariusios aklavietės, skelbia BBC.

J. Kerry šiuo metu lankosi Artimuosiuose Rytuose. Tačiau Europos Sąjungos vyriausiosios užsienio reikalų įgaliotinės Catherine Ashton kvietimu jis pakeitė savo planus.

Irano užsienio reikalų ministras Mohammad Javad Zarif teigė, kad susitarimas gali būti sudarytas artimiausiu laiku. Jis sakė, kad šis klausimas „nėra neišsprendžiamas“, informuoja BBC. Irano vyriausiasis vadas ajatola Ali Khamenei pareiškė, kad jam „nekelia optimizmo“ derybos dėl Irano branduolinės programos, bet jis remia šalies delegaciją.

BIJODAMAS
KREMLIAUS SIEKIA
LATVIJOS PASO

Buvęs šachmatų pasaulio čempionas Gari Kasparov, tapęs aršiu Kremliaus kritiku, pareiškė, kad siekia gauti Latvijos pilietybę, nes baiminasi, kad Rusijos valdžia gali imtis trikdyti jo gausias keliones, jam siekiant tapti šachmatų pasaulio vadovu.

G.Kasparov, kuris šiuo metu gyvena ne Rusijoje, baimindamasis būti suimtas, sakė palaukiantis artimų ryšių su Latvija ir norintis, kad Rusija taptų „demokratine valstybe, įveikusia savo totalitarinę (praeitį)“ – kaip ir jos kaimynės Baltijos šalys.

G. Kasparovas siekia tapti Tarptautinės šachmatų federacijos (FIDE) vadovu, o pagrindinis jo varžovas – jau 18 metų federacijai vadovaujantis buvęs Rusijos Kalmukijos Respublikos prezidentas Kirsan Iliumžinov, kaip manoma, yra palaikomas Kremliaus. **LRT**

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Seimo pirmininkė Loreta Graužinienė laikosi žodžio. Nors elektros lemputės ir saulėgrąžų vagyste viešai prisipažinęs Seimo narys Algirdas Patackas viešai prašė teikti parlamentui prašymą dėl savo neliečiamybės panaikinimo, L. Graužinienė to daryti artimiausiu metu neketina. Pristatydama kitos savaitės Seimo darbotvarkę, Darbo partijos vadė paminėjo du parlamentarus, kurių imuniteto klausimo bus imtasi. Tai „darbiečių” patriarchas Viktor Uspaskich ir Mišriai Seimo narių grupei priklausantis buvęs Raseinių meras Remigijus Ačas.

Dėl V. Uspaskich neliečiamybės generalinis prokuroras Darius Valys užsigeidė jau antrą kartą šioje Seimo kadencijoje. Dėl juodosios buhalterijos bylos imunitetą jau praradęs parlamentaras dabar yra ikiteisminio tyrimo centre. Teisėsauga tiria jo pasisakymus oro uoste, kai iš Rusijos parskridęs V. Uspaskich jį ir jo bendražygius nuteisusius teisėjus išvadino nusikaltėliais. Tuo tarpu R. Ačo neliečiamybė naikinama dėl privataus kaltinimo bylos.

Premjeras socialdemokratas Algirdas Butkevičius sako nekomentuosiantis Seimo pirmininkės „darbietės” Loretos Graužinienės kritikos prezidentės Dalios Grybauskaitės atžvilgiu, tačiau pažymi, kad šalies vadovai turi dirbti kaip viena komanda. Seimo pirmininkė Darbo partijos vadovė L. Graužinienė pareiškė, kad prezidentė Dalia Grybauskaitė, nedalyvaudama Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencijos (COSAC) posėdyje, nevykdė šalies vadovės pareigų ir „negali perlipti per savo aroganciją”. Prieš tai ji COSAC dalyvių atsiprašė, kad jų nepasveikino šalies vadovė, nors prezidentės dalyvavimas renginyje nebuvo numatytas. Iš Seimo ir Prezidentūros atstovų susirašinėjimo matyti, kad dar spalio 21 dieną Seimas ir Prezidentūra suderino, kad valstybės vadovės sveikinimas nebūtinas, nes delegacijos vadovų susitikimas su prezidente įvyks Prezidentūroje. Būtent Seimo kanceliarijos iniciatyva pasiūlyta atsisakyti D. Grybauskaitės sveikinimo žodžio konferencijos pradžioje.

Parlamentarei Neringai Venckienei šiomis dienomis baigiasi buvimo Jungtinėse Valstijose terminas. Todėl ji gali pasirinkti – prašyti politinio prieglobsčio Amerikoje ar keliauti į kitą pasaulio kraštą - praneša *Lietuvos ryto televizija*. Venckienės frakcijos kolegos prasitarė, kad parlamentarė linkusi pasilikti Jungtinėse Valstijose. Tai patvirtino ir „Drąsos kelio” frakcijos narys Valdas Vasiliauskas, esą, tai būtų logiškas sprendimas ir tam, anot politiko, jau ruošiami dokumentai. Seimo Teisės komiteto nariai abejoja, ar Venckienės argumentai dėl prieglobsčio įtikins Amerikos teisumą.

Jeigu Amerika Venckienės pagalbos šauksmo neišgirstų, teisėsaugos vengiančiai parlamentarei tektų rinktis kitą šalį. Jeigu tai būtų Europos Sąjungos narė, Lietuvos teisėsauga pasiekti Venckienę galėtų greičiau ir paprasčiau. Tačiau Seimo liberalai siūlo nebelaukti, ką darys Venckienė ar ją apklausti norintys prokurorai, ir kuo greičiau pradėti apkaltos procesą. Šiai procedūrai jie surinko reikalingus parlamentarų parašus.

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė antikonstituciniu pavadino Seimo sprendimą dėl generalinio prokuroro atleidimo tvarkos pokyčių, ir pabrėžė, kad jis priimtas „teisiamos Darbo partijos balsais”. Prezidentės vertinimu, Seimo žingsnis naikina teisėsaugos nepriklausomybę. Seimas priėmė įstatymo pataisas, kad Seimo siūlymas gali tapti pagrindu atleisti generalinį prokurorą. Už atitinkamą Prokuratūros įstatymo pataisą balsavo 60 parlamentarų, susilaikė 15 Seimo narių. Už ją balsavo 25 Darbo partijos frakcijos nariai. Pataisai taip pat pritarė septyni „tvarkiečiai”, šeši liberalai, penki Lietuvos lenkų rinkimų akcijos nariai, keturi „Drąsos kelio” frakcijos atstovai. Socialdemokratai skilo pusiau - už buvo devyni, susilaikė 11 socialdemokratų. Konservatoriai balsavime praktiškai nedalyvavo, išskyrus už balsavusį Naglį Puteikį ir susilaikiusį Sergejų Jovaišą.

Naujienu agentūra BNS paviešino Seimui, Vyriausybei bei Prezidento kanceliarijai išsiųstą slapta VSD pažymą, kurioje rašoma, kad **Rusija artimiausiu metu rengia naujas informacines atakas prieš Lietuvą ir prezidentę Dalią Grybauskaitę**. VSD vadovas Gediminas Grina ir prezidentė D. Grybauskaitė patvirtino, kad ši informacija tikra. Tačiau buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl neteisėto VSD pažymos paviešinimo. STT agentai jau naktį apklausė Seimo kanceliarijos darbuotoją, apieškojo jos namus. Apklausti ir Vyriausybės bei prezidentūros darbuotojai, susiję su slapčių dokumentų saugojimu ir teikimu adresatams.

Nuo kitų metų sausio 1 d. įsigalios Seimo priimtos naujos Reklamos įstatymo nuostatos, draudžiančios energinių gėrimų reklamą jaunesniems kaip 18 metų asmenims. Už tokias maisto reklamos draudimo normas papildančias Reklamos įstatymo pataisas balsavo 72 parlamentarai, 1 buvo prieš ir 4 susilaikė. Energinų gėrimų reklamos ribojimus taiko daugelis valstybių. Didžiąją Britaniją juos taikyti paskatino įvykis, kai 2008 m. prieš žaisdamas krepšinį jaunuolis išgėrė 4 skardines gėrimo ir mirė. **ELTA, LRT**

Lapkričio 5 d. Paryžiuje prasidėjo 15 dienų UNESCO generalinė konferencija, į kurią kas dvejus metus susirenka visų valstybių narių atstovai. **Reuters**

JAV IR IZRAELIS NETEKO BALSAVIMO TEISIŲ UNESCO ORGANIZACIJOJE

Jungtinių Tautų (JT) kultūros organizacija UNESCO atėmė JAV ir Izraelio balso teises, nes abi šalys prieš dvejus metus nustojo mokėti UNESCO mokesť protestuodamos dėl to, kad į organizaciją buvo priimta Palestina, skelbia „Reuters”.

JAV teigia, kad 2011 metais nusprendė nebemokėti UNESCO narystės mokesčio, nes šalies įstatymai neleidžia skirti finansavimo jokiai JT

agentūrai, kuri pripažįsta palestiniečių reikalavimą turėti savo valstybę. Izraelis taip pat nutraukė UNESCO finansavimą.

Abi šalys iki lapkričio 8 d. turėjo pateikti oficialų pasiteisinimą, kodėl nemokėjo mokesčių, ir planą, kaip sumokės praleistas įmokas. Nei JAV, nei Izraelis to nepadarė, todėl jų balsavimo teisės buvo automatiškai atimtos. JAV atstovas UNESCO organiza-

cijoje David Cillion sakė, kad Washingtonas toliau visais įmanomais būdais bendradarbiaus su UNESCO.

Kai JAV atsisakė tęsti finansavimą, UNESCO iš viso neteko 240 mln. JAV dolerių, t. y. 22 proc. savo biudžeto, ir turėjo apkarpyti savo programas. UNESCO įvykio nekommentavo. Šalių, kurios neteko balsavimo teisių, sąrašas buvo skelbiamas per UNESCO susitikimą lapkričio 9 d. **ELTA**

JAV VALDŽIA SUMOKĖS VALSTYBĖS TARNAUTOJAMS UŽ JŲ DARBO PRISTABDYMĄ

Baltieji rūmai kompensuos valstybės tarnautojams per 2 mlrd. dolerių už šešiolikos dienų laikotarpį, kai buvo pristabdytas vyriausybės darbas, rašo „The New York Times”.

Kaip skelbiama Baltųjų rūmų ataskaitoje, priverstinių atostogų paleisti darbuotojai

prarado šešis milijonus darbo dienų. Nemažai kompanijų patyrė nuostolių, nes buvo pristabdytas licencijų, kitų būtinų dokumentų, taip pat paskolų išdavimas, buvo uždarytos kai kurios turistų lankymo vietos.

Baltieji rūmai pastebi, kad spalio mėnesį, vyriausybei su-

stabdžius darbą, nebuvo išduodam įvairūs leidimai aplinkosaugos sektoriuje, sutriko ir daugelio projektų vertinimas. Dėl šios priežasties kompanijos buvo priverstos atidėti ne vieną transporto ir energetikos projektą, pagal kuriuos numatyta sukurti šimtus darbo vietų. **ELTA**

JAV EKONOMIKOS AUGIMAS ATSIGAUNA

Washington D.C., lapkričio 7 d. (ELTA). Naujausi duomenys parodė, kad JAV ūkio plėtra trečiąjį šių metų ketvirtį, palyginti su tuo pačiu 2012 m. laikotarpiu, kilstelėjo 2,8 proc. Apie tai praneša *BBC*.

JAV ūkio augimas buvo stipresnis, nei tikėjosi analitikai. Antrąjį šių metų ketvirtį ekonomikos plėtra siekė 2,5 proc.

JAV ATNAUJINS BRANDUOLINIUS GINKLUS EUROPOJE

Jungtinės Valstijos ketina išleisti milijardus dolerių kelių dešimtmečių senumo branduolinės bombos, kuri buvo sukurta sovietams nuo Europos atgrasinti, modernizavimui.

Kai kurie įstatymų leidėjai ir ekspertai tokius planus laiko milžinišku pinigų švaistymu, kuris gali pakenkti deryboms su Rusija dėl ginklų kontrolės.

Tačiau aukštų kariuomenės ir vyriausybės pareigūnų nuomone, branduolinės bombos B61 turi būti išsaugotos, kad

Amerika galėtų atsisakyti kitų ginklų, bet liktų „patikima” jėga. „B61 yra vienintelis arsenale ginklas, kuris tinka taktinėms ir strateginėms misijoms”, – Strateginio štabo vadovas Robert Kehler sakė Kongrese.

Sukurta kaip mažo nuotolio „taktinis” ginklas bomba buvo skirta sovietų kariuomenei atgrasinti nuo Vakarų Europos puolimo. JAV oro pajėgos šį ginklą turi nuo praėjusio amžiaus aštuntojo dešimtmečio.

Dabar yra penki šios bombos

čiąjį ketvirtį, palyginti su anksčiau ketvirčiu, kilstelėjo 1,5 proc. ir buvo užregistruotas kaip mažiausias nuo 2011 metų. Antrąjį ketvirtį šis kilstelėjimas siekė kiek daugiau - 1,7 proc.

Ataskaita apie trečiojo ketvirčio BVP augimo rezultatus pateikiama savaite vėliau nei įprasta dėl laikinojo JAV valstybinių institucijų darbo nutraukimo praėjusį mėnesį.

modeliai nuo 0,3 iki 360 kilotonų trinitrotoluolo (TNT) galios.

Pasibaigus Šaltajam karui JAV iš Europos išvežė tūkstančius taktinių atominių ginklų. Tačiau iki šiol yra likę 180 bombų B61, kurios yra vienintelis amerikiečių branduolinis ginklas šiame kontinente. Jos yra dislokuotos NATO bazėse Vokietijoje, Belgijoje, Italijoje, Nyderlanduose ir Turkijoje.

Pagal prezidento Barack Obama ginklų atnaujinimo planą, šios bombos modeliai bus pakeisti naujesniais – B61-12 modeliais. **LRT**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

ŠIMTMEČIO RESPUBLIKONŲ IR DEMOKRATŲ GINČAS

„Obamacare” praminta JAV sveikatos apsaugos reforma įstūmė Ameriką į retą vyriausybės „išjungimo” padėtį. Tiesiog nenusileisti nusprendė ir respublikonai, ir demokratai, o šis abipusis užsispyrimas privedė prie aklavietės. Kol tarp partijų vyksta ideologinė kova, piliečiai baiminasi katastrofiškų padarinių.

JAV prezidento Barack Obama į priekį, nors ir su trukdžiais, stumiamas Prieinamos slaugos įstatymas, jau seniai pramintas „Obamacare”, tapo reto JAV politikos reiškinio – Vyriausybės „išjungimo” priežastimi. Priminsime, kad šią milžiniško masto reformą 2010 m. kovą patvirtino Kongresas, o prezidentas palaimino savo parašu. Aptariamas įstatymas apima išties platų klausimų spektrą: nuo ligoninių finansavimo iki greitojo maisto restoranų patiekalų kalorijų skaičiavimo, tačiau esminis ir daugiausiai diskusijų keliantis klausimas yra būtent siekis visus šiuo metu sveikatos draudimo neturinčius JAV piliečius apdrausti per subsidijuojamus privačius fondus ar vyriausybines programas.

Naujoji reforma numato keturis sveikatos draudimo būdus: gauti draudimą per darbdavį, iš valstybės, įsigyti privačiai ar jo neturėti visai. Apie pusę visų JAV piliečių bus apdrausti pirmuoju, trečdalis – antruoju būdu, dešimtadalis draudimą pirs patys, tačiau apie 30 mln. piliečių gali likti visiškai be draudimo, nes neturi pakankamai lėšų jam įsigyti. Tad atrodo paradoksalu, kad būtent demokratų vadovas stumia šį projektą į priekį. Visiškai įsigaliojus „Obamacare”, kur kas daugiau piliečių gaus sveikatos apsaugos paslaugas, tačiau akivaizdu, kad tai smarkiai padidins ir išlaidas. Todėl didės ar atsiras nauji mokesčiai sveikatos ir grožio pramonės srityje, išaugs mokesčiai privatiems asmenims ir ypač turtingiesiems.

Ir ne tik Kongresas – prezidento administracija neretai užmerkia akis prieš įstatymus ir Aukščiausiojo Teismo nutartis. Tačiau tarptautinėje arenoje B. Obama atrodo visiškai kitaip. Steve Forbes yra įsitikinęs, kad B. Obama yra „silpniausiais prezidentas nuo pokario laikų”. Jis teigia, kad net Jimmy Carter vaidmuo pasaulio politikoje buvo ryškesnis nei dabartinio šalies vadovo. Diplomatai yra nustebinti to, kiek nedaug prezidentas ruošiasi prieš tarptautines konferencijas. Dažniausia jis ten vyksta be jokio išankstinio plano, be jokių tikslų, mažai bendrauja su kitų šalių vadovais, kad užsitikrintų jų paramą. „Tik tiek, kad jis pasirodo”, – sako Forbes.

Jis taip pat mano, kad prezidentas taip elgiasi sąmoningai. „Jis tiki, kad JAV iki šiol pasaulyje buvo blogio jėga ir siekė sumažinti mūsų šalies pėdsaką pasaulyje iki tokio paties, kokį palieka kokia nors Belgija ar Albanija, – rašo Forbes. Tačiau prezidentas nesupranta to, kad pasaulis jam to neleis. Kinija ir jos kaimynės jau dabar mato susilpnėjusią JAV – jei ir toliau žengsime šiuo keliu, šios šalys netruks pradėti kelti karinę grėsmę.”

Šiuo metu 48 mln., arba 15,4 proc., visų legalių JAV piliečių neturi sveikatos draudimo. Pagal dabartinį „Obamacare” projektą, visi šie asmenys nuo spalio 1-osios privalės vienaip ar kitaip jį įsigyti, o veikti jis prasidės nuo kitų metų pradžios.

RUSIJOS ISTORIJOS REVIZIJA: LIETUVA BUVO TIK „INKORPORUOTA”

Lapkričio 1-ąją, kai visas katalikiškas pasaulis pagerbė Visus Šventuosius, o po to pažymėjo Vėlines (stačiatikiams šios šventės neprivalomos, jos pažymimos kitu metu, bet vis tiek tradiciškai ant mirusiųjų kapų jie neša maistą bei gėrimus, meldžiasi cerkvėse), ant Rusijos prezidento Vladimiro Putino darbo stalo gulė naujas šalies istorijos vadovėlis, kurį jis turi patvirtinti. Prieš tai vadovėlio koncepciją svarstė Rusijos istorijos draugija.

Dar vasarį V. Putin šalies mokslininkams nurodė šios draugijos pirmininkui, Dūmos pirmininkui Sergej Naryškin parengti naujo istorijos vadovėlio koncepciją, ir jau birželį pasirodė pirmas tokio vadovėlio variantas. Beje, S. Naryškin trejus metus buvo vienos ideologinės struktūros prie Rusijos prezidento vadovas. Ji vadinosi sudėtingai: Komisija prieš Rusijos interesams darančius žalą bandymus falsifikuoti istoriją.

Tuomet ši komisija be kita ko nustatė, kad Baltijos šalių okupacijos nebuvo, kad Stalinas padarė daug gero sovietinei liaudžiai, kad SSRS suardymas neatitiko šios liaudies lūkesčių ir troškimų... Už istorijos falsifikavimą buvo numatyta ir atsakomybė. Už tokias išvadas S. Naryškin garsiai plojo ne tik „Vieningoji Rusija”, kuri ir buvo jį ten delegavusi, bet ir Rusijos istorijos neatimama dalis – degtinės gamintojai, nes šis politikas, kaip rašė šios šalies spauda, yra didžiausias jų lobistas Dūmoje.

Nežinia, ar naujame vadovėlyje yra kokia nors užuomina į rusišką „vodką”, tačiau – grįžkime prie Rusijos istorijos revizijos.

Ekspertai išskyrė 31 ginčytiną istorijos epizodą, kurį reikia paaiškinti mokytojams ir dėstytojams. Koncepciją

rengusi darbo grupė sutarė, kad į tuos klausimus reikia atsakyti, turint galvoje Rusijos geopolitinius interesus. Tam prieštaravo kai kurie Mokslų Akademijos mokslininkai, teigę, jog, pavyzdžiui, XIX a. istoriją reikia traktuoti ne vien kaip caro Nikolaj I reformas, o sieti jas su rašytojų Aleksandr Puškin ir Lev Tolstoj asmenybėmis.

Sprendžiant iš koncepcijos, XX-ojo amžiaus istorija prasideda 1914 m. kilusiu I pasauliniu karu, tarsi 1917 m. bolševikų revoliucija iššoko „lyg velnias iš tabokinės”, laikraštyje „*Kommersant*” rašo Rusijos istorijos instituto bendradarbis Aleksandr Šubin. Jo nuomone, negalima nesieti 1905 m. ir 1917 m. sukilimų, kurie, mokslininkų nuomone, tęsiasi iki šiol.

Didžiausius ginčus kėlė J. Stalino ir dabartinės Rusijos istorijos etapų traktuotė. Vadovėlyje, atrodo, neliks daugelio skaičių, apibūdinančių žmogiškuosius nuostolius dėl bado, epidemijų ir represijų. Pavyzdžiui, nebėra „gulagų” ir juose numarintų žmonių skaičiaus. Juodžiausi SSRS ir Rusijos istorijos laikotarpiai apibūdinami kaip „sovietinės modernizacijos metu patirti nuostoliai...” Vengiant jų traktuotės, dažna pastraipa pradedama taip: „Šalis rado savyje jėgų...”

Žurnalistas Algimantas Čekuolis dar 2009-ųjų balandį rašė apie ruošiamą naują Rusijos istorijos vadovėlį, kuriame **Katynės tragedija buvo vertinama kaip „SSRS atsakas už 1920 m. lenkų sušaudytą grupę bolševikų”**, o J. Stalino ir NKVD šefo Lavrentij Berijos represijos išbalinamos iki absurdo: „Teroras tapo praktiškų įrankių vykdant liaudies ūkio poreikius”.

Aprašant dabartinius lai-

kus, naujoje istorijos koncepcijoje vyrauja komplimentinis šiuolaikiniam valdymui stilius. Įdomu, kad **vadovėlyje visai neminimas „perestroikos” tėvas Michail Gorbačio**v, o Boris Jelcin valdymo laikotarpiu ekonomikos reformose išskiria tik „šoko terapiją”, tačiau koncepcijos rengėjai ją siūlo įvertinti patiems pedagogams.

Išskirdami sunkiausius ginčytinus epizodus, ekspertai nemini nei Dmitrij Medvedev, nei V. Putin pavardžių, o naujausius Rusijos laikus vertina aiškiai pozityviai „kaip ekonomikos ir politinės sistemos stabilizavimo” metų. Aišku, apie tokius V. Putin iššūkius stambiajam verslui, kaip Michail Chodorkovskij įkalinimas, taip pat jo veiksmus Čečėnijos karo metu neužsimenama nė žodžiu...

Pateikti Rusijos istorijos faktus geopolitiniu rakursu, kaip mano Pilietinių iniciatyvų komiteto specialistai, yra labai pavojinga. Jeigu taip, tai dabartinius JAV ir Rusijos santykius reikia traktuoti iš Šaltojo karo pozicijų, o kai šie santykiai atšils, tai ką – vėl perrašysime istoriją, laikraščio „Vedomosti” puslapiuose retoriškai klausia politologas Aleksej Makarkin.

Žinoma, kitamet numatytame išleisti vadovėlyje nebus tiesioginių nuorodų į Kremliaus politiką Lietuvos ar kitų Baltijos šalių atžvilgiu. Lietuvos visuomenė turėjo būti nuraminta dar 2006 m. įsteigtos bendros Lietuvos ir Rusijos istorikų komisijos veikla. **Komisija šių metų pradžioje pristatė dokumentų rinkinio „SSRS ir Lietuva II pasaulinio karo metais” 2-ąjį tomą**, kurio pristatyme vasarį labai apsidžiaugė užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius (I tomas, apimantis 1939 – 1940 m., buvo parengtas dar 2006 m.). Bet tai „lengvas” laikotarpis dviejų šalių santykiuose, tačiau kaip bus traktuojamas pokarinis metas – lieka rimtų abejonių.

O kovą vienas iš komisijos vadovų, Rusijos mokslų akademijos Visuotinės istorijos instituto direktorius Aleksandr Čiubarian interviu „*Lietuvos žinioms*” tvirtino, kad „šiuolaikinė Rusija neatsako už sovietų valdžios politiką, jos pasekmes ir neturi už tai atsiprašinėti”. Akademikas teigė, jog Rusija smerkia Lietuvos žmonių deportaciją, bet ji esą neturi nieko bendra su jos organizavimu. Jis sakė, kad, remdamasis Didžiosios Britanijos premjero Winston

(Nukelta į 4 psl.)

S. Tūbėnas

RUSIJA NEPASIMOKĖ IŠ PRIEŠ DVIDEŠIMTMETĮ DARYTŲ KLAIDŲ

Vilnius, lapkričio 7 d. (ELTA). Taikydama ekonominio spaudimo priemones Rusija demonstruoja, kad nepasimokė iš klaidų, kurias darė prieš dvidešimt metų, o visa tai taip iškilo į viešumą tarptautiniame kontekste, kad tokie veiksmai būtų bloga reklama Krekliui, sakė prezidentė Dalia Grybauskaitė interviu dešinėsios pakraipos vienam didžiausių Prancūzijos dienraščių „Le Figaro”.

Dienraščio žurnalistai publikacijoje analizavo, dėl kokių priežasčių Rusija bando sutrukdyti Ukrainos suartėjimui su Europos Sąjunga. Visą dienraščio puslapį užimančioje publikacijoje rašoma, kad taip pat yra ekonominių ir kultūrinių priežasčių - nenoras prarasti „slavų civilizacijos” lopšio, o pats Kijevas nepraranda vilties suderinti gerus santykius tiek su ES, tiek su Rusija.

Greta straipsnio pridėtas atskiras interviu su Lietuvos Prezidente, kuri, kaip konstatuoja „Le Figaro”, „pirmoji pasitraukė iš buvusios Sovietų Sąjungos, o dabar yra labiausiai nusiteikusi palenkiti Ukrainą Europos pusėn. Nepaisant rusų gąsdinimų”.

Į klausimą, kodėl ES reikia skubėti pasirašyti asociacijos sutartis su Ukraina ir kitomis buvusios Sovietų Sąjungos valstybėmis, Prezidentė atsakė, kad „yra normalu Europai artėti prie savo kaimynų”.

„Lietuva tai jau padarė, pradėdant nuo 1995 metų, ir po devynerių metų ji atsidūrė Europos Sąjungoje. Yra taip pat ir geopolitinė priežastis: jei Ukraina, Moldova ir Gruzija bus politiškai ir ekonomiškai stabilesnės, tai bus į naudą ES saugumui ir interesams”, - sakė D. Grybauskaitė. „Bet mes nenorime nieko skubinti”, - pabrėžė Lietuvos vadovė.

D. Grybauskaitė taip pat minėjo Rusijos daromą spaudimą. „Metodai, kuriuos taiko Rusija, - įbauginti Ukrainą ir jos partnerius - yra nepriimtini”, - konstatavo Lietuvos vadovė, kalbėdama apie ekonominį, komercinį ir net „Gazprom” pagalba taikomą energetinį spaudimą.

Lietuvos Prezidentė paminėjo ir tai, kad Rusija bandė taikyti tokias priemones ES, per Lietuvą užblokuodama lietuviškų pieno produktų importą, sugriežtindama muitinių kontrolę vežėjams.

„Kremlius buvo ir lieka nenusipėjamu partneriu, pasižyminčiu neracionaliu elgesiu”, - teigė D. Grybauskaitė, išreiškdamą nuomonę, kad „toks Kremliaus elgesys atvėrė akis daugeliui (valstybių - ELTA) vadovų”.

Vertindama situaciją Prezidentė konstatavo, kad Kremlius „nepasimokė iš (komunistinės - ELTA) Imperijos subyrėjimo 1990-aisiais”.

„Po to, kai Lietuva pasiskelbė savo nepriklausomybę, 1991-aisiais, per pačią žiemą, mes patyrėme aštuonių mėnesių blokadą, - priminė D. Grybauskaitė. - To rezultatas? Mūsų ekonomika dar greičiau judėjo Vakarų link. Praėjus dvidešimčiai metų, Vladimir Putin daro tą pačią klaidą”.

Lietuvos Prezidentė neatmetė galimybes, kad iki lemiamo viršūnių susitikimo Vilniuje Rusijos spaudimas dar augs, bet aiškiai įvardino, kad tokiu elgesiu Rusija kenkia pati sau.

„Visa tai taip iškilo į viešumą tarptautiniu mastu, kad toks elgesys būtų tikrai bloga reklama Krekliui. Angela Merkel (Vokietijos kanclerė - ELTA) atvyks į Vilnių, Francois Hollande (Prancūzijos Prezidentas - ELTA), David Cameron (Jungtinės Karalystės Premjeras - ELTA) irgi apie tai galvoja”, - pažymėjo D. Grybauskaitė, bet perspėjo: „Atsargiai, kol kas būtų neišmintinga džiaugtis pergale”.

Kalbėdama apie Ukrainą D. Grybauskaitė buvo nusiteikusi optimistiškai ir sakė, kad ji turi galimybių tapti teisine valstybe, jei toliau išmintingai tęs teismų, įstatymų (ypač balsavimų) reformą.

Apie tai, ar Ukraina iki viršūnių susitikimo paleis įkalintą opozicijos vadovę Juliją Tymošenko, D. Grybauskaitė neprognozavo. „Mes laukiame paties Kijevo sprendimų”, - sakė Lietuvos Prezidentė.

Lietuvos vadovė kartu su Latvijos ir Estijos Prezidentais bei NATO Generaliniu Sekretoriumi stebėjo NATO pratybas „Steadfast Jazz 2013”.

R. Dačkaus nuotr.

NATO VADOVAS APIE RUSIJĄ

Rusija nekelia grėsmės NATO, pareiškė Aljanso generalinis sekretorius, šiomis dienomis viešintis Latvijoje ir Lenkijoje, kur vyksta didelio masto karinės pratybos.

Interviu Latvijoje Andersas Fogh Rasmussen priminė, kad dar prieš 15 metų pasirašytame bendradarbiavimo dokumente NATO ir Rusija pareiškė neketinančios naudoti jėgos viena prieš kitą.

„Mes to laikomės, ir aš manau, kad rusai to laikosi. Neturime jokių ketinimų užpulti Rusijos ir manome, kad Rusija neturi ketinimų užpulti mus (...). Nelaikau Rusijos grėsme NATO”, - teigė NATO vadovas.

Komentuodamas rudenį vykusias plataus masto Rusijos ir Baltarusijos pratybas „Zapad”, A.F.Rasmussenas teigė, kad jose buvo daugiau skaidrumo,

nei anksčiau, tačiau pažangos galėtų būti dar daugiau.

„Jie pakvietė NATO stebėtojus. Vis dėlto manome, kad ateityje skaidrumas galėtų būti geresnis. Problemų pačios pratybos nekelia, nes tai normali kariuomenių veikla. Problema yra ta, kad nesant skaidrumo, lieka per daug erdvės nesusipratimams. Geriausias būdas išvengti nesusipratimų yra visišką skaidrumą”, - teigė NATO generalinis sekretorius. **LRT**

ES NUSTATĖ TERMINĄ UKRAINAI

Ukrainos opozicijos atstovė teigė, kad du Europos Sąjungos (ES) pasiuntiniai davė šalies parlamentui savaitę priimti įstatymui, užtikrinančiam ekspremjerės Julijos Tymošenko paleidimą, jeigu Kijevas nori pasirašyti ES integracijos ir laisvosios prekybos sutartį, informuoja AP.

Nuo 2011 m. J. Tymošenko atlieka 7 metų laisvės atėmimo bausmę dėl piktnaudžiavimo valdžia. Vakarai pasmerkė šią bylą kaip politiškai motyvuotą. Prezidentas Viktor Janukovyč ir jo sąjungininkai parlamente nepasiduoda Vakarų spaudimui.

Ukrainos opozicijos vadovo

ir J. Tymošenko bendražygio Arsenij Jaceniuk atstovė Olha Lapo pranešė, kad ES specialieji pasiuntiniai – buvęs Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski ir buvęs Europos Parlamento pirmininkas Patas Coxas nurodė Ukrainos parlamentarams priimti įstatymą, kuris leistų J. Tymošenko išskristi gydytis į Vokietiją.

(Atkelta iš 3 psl.)

RUSIJOS ISTORIJOS...

Churchill ir J. Stalino derybomis, vartojo Londono Baltijos šalių prisijungimui prie SSRS oficialiai įvestą terminą „inkorporacija”, o ne „okupacija” ar „aneksija”.

Lietuvos istorikų sutikimu, kad būtų išvengta nesutarimų, šis terminas liko ir dokumentuose. Dabar, aiškindami jaunimui sudėtingą Lietuvos ir SSRS santykių raidą, Rusijos pedagogai turi kuo remtis: jokios okupacijos nebuvo, lietuviai laisvai ir savo noru įsiliejo į garbingą Sovietų Sąjungos šeimą, tad ir kokie nors reikalavimai atlyginti sovietinės okupacijos žalą yra juokingi...

Be tiesioginių pagalbiniųkų Lietuvoje jiems būtų sunku įrodinėti savo ideologines tiesas. Ypač uolūs 2011 m. įsteigto visuomeninio judėjimo „Lietuva be nacizmo” veikėjai. 2010-ųjų lapkritį vykusioje konferencijoje dalyvavęs jo steigėjas Algirdas

Paleckis kvestionavo tai, kad 1940-ųjų įvykiai Lietuvoje, kai Lietuva buvo inkorporuota į SSRS sudėtį, buvo okupacija. Jis samprotavo, kad tai tebuvo „įstojimas į Tarybų Sąjungą ypač apsunkintomis sąlygomis, kai faktiškai nebuvo alternatyvų...” Tada ir vėliau jam teko pabendrauti su teisėsauga...

Neseniai užklupau vieną įdomią interneto svetainę, kurios tikslas, kaip ji skelbiasi, gana taurus: „formuluoti, aptarti bei galbūt bandyti spręsti problemas, su kuriomis susiduria lietuvių, t.y. lietuvių tauta, lietuvių kalba bei Lietuvos valstybė ir jos visuomenė”. Vienintelis jos šeimninkas Giedrius Šarkanas, save laikąs politologu, tarsi skatina tautiškumą, bet nori nenori iš jo postringavimų apie istoriją išlenda daugybė prosovietinių ir prorusiškų daigelių. Štai ir dabar svetainė liaupsina J. Staliną, kuris „gražino Lietuvai Vilnių ir Klaipėdą”, pliekia tuos istorikus, kurie

atskleidžia Maskvos vykdytą lietuvių tautos genocidą, giria Rusiją, kuri, pasirodo, net keturis kartus gelbėjo lietuvių tautą, kuriai grėsė visišką išnykimas...

Gali būti, kad rusų istorikai būtent iš tokių semiasi medžiagos savo vadovėliams, iškraipo istorijos faktus, pakeičia juos savo „geopolitinius interesus” atitinkančiomis sąvokomis ir taip dumia akis jaunimui. Rusijos vadai ne kartą reikalavę nerezizuoti istorijos, patys savo ekspertams kelia užduotis parengti „taikomosios” ideologinės istorijos kursą. Mes turime būti atidūs tokiems mėginimams ir, kaip šiemet kovą vykusioje konferencijoje sakė Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos istorijos mokytoja Jūratė Litvinaitė, nesileisti žeminamiems, skatinant tautinį valstybinį nepilnavertiškumą ir aukštinant stipriąsias valstybes, kurios mums atnešė tiek nelaimių.

Česlovas Iškauskas,

www.iskauskas.lt,

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAIPNIAUOJAME JŲ SUBSOKIAS
LIETUVOS GAZETŲ KALBŲ ŽODIS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

V. ADAMKAUS GIMTADIENIUI – DOKUMENTINIO FILMO PREMJERA

Lapkričio 3-iąją prezidentui Valdui Adamkui sukako 87-eri. Ta proga LRT televizija pakvietė į premjerą: lapkričio 3 d. buvo rodomas dokumentinis filmas „Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus“.

Ar gali vieno žmogaus biografija atskleisti atskiro žmogaus, tautos, valstybės ir istorijos tarpusavio santykius apskritai? Galbūt. Būtent tokio tikslo siekė dokumentinio filmo kūrėjai – scenarijaus autorius Arnas Ališauskas ir režisierė Edita Kabaraitė, per V.Adamkaus gyvenimo istoriją pamėginę atskleisti visos šalies istorijos dėsnius ir peripetijas. Atskleidžiant jų tarpusavio ryšį, filme ieškoma atsakymo į klausimą, kiek istorija gali veikti atskiro žmogaus likimą ir kiek žmogus gali keisti tautos, valstybės ar dar stambesnio regiono istoriją.

„Kai padėsite ranką ant Konstitucijos ir priimsite priesaiką – nuo tos minutės privataus gyvenimo neturėsite“, – tapimą svarbiausiu valstybės asmeniu filme prisimena prezidentas. Ką dar, be asmeninio gyvenimo, reikėjo paaukoti, siekiant grįžti į tėvynę? Ką apie tai prisimena V.Adamkus ir artimiausi jo žmonės – žmona, draugai ir bendražygiai?

Filmo kūrybinė grupė lėdėjo prezidentą svarbiausiose jam vietose: Kaune aplankyti vaikystės namai, Čikagoje – pirmoji Adamkų rezidencija, V.Adamkaus darbovietė – JAV aplinkos apsaugos agentūra. Filme kalba artimiausi V.Adamkaus vaikystės ir viso gyvenimo draugai, sporto bendražygiai, artimiausi išeivijos lietuviai. Niekur neskambėję prisipažinimai skamba ir iš prezidento lūpų.

Dukart Lietuvos prezidentas V.Adamkus gimė tais pačiais metais kaip ir LRT radijas – 1926-aisiais. Lankė Kauno Jono Jablonskio pradžios mokyklą, mokėsi „Aušros“ gimnazijoje, karo metais dalyvavo rezistencinėje veikloje. 1944 m. liepos mėnesį su tėvais pasitraukė į Vokietiją. 1949-aisiais atvykęs į JAV, padarė svaiginančią karjerą: nuo darbininko automobilių dalių gamykloje iki vieno svarbiausių JAV aplinkosaugos pareigūnų. Visus metus išeivijoje aktyviai dalyvavo lietuvių puoselėjimo veikloje, „Santaros-Šviesos“ judėjime.

V.Adamkus – prisiekęs sporto aistringas ir 100 m bėgimo nacionalinis rekordininkas. Vienas iš 1983 m. įvykusių Pasaulio lietuvių žaidynių organizatorių. *LRT*

SEIMO VADOVYBĖ PASVEIKINO VALDĄ ADAMKŲ SU GIMTADIENIU

Seime, Prezidento salėje, surengta staigmena kadenciją baigusiam prezidentui Valdui Adamkui – jam įteiktas gimtadienio tortas ir gelės.

V.Adamkų su 87-uju gimtadieniu pasveikino Seimo pirmininkė Loretą Graužinienę, parlamento vicepirmininkai Petras Auštrevičius, Gediminas Kirkilas, Algirdas Sysas, parlamentarai Birutė Vėsaitė, Benediktas Juodka.

Pasveikinti V.Adamkaus trumpam užsuko ir tuo metu parlamente viešėjęs Gruzijos parlamento vadovas David Usupašvili.

Svečio laukė specialiai užsakytas tortas su Lietuvos trispalve ir užrašu „Su gimtadieniu, prezidentė“.

„Vieni sako: „paseno“, aš sakau, kad tik tapau vyresnis. Jokių būdų neatsisakau būti,

kiek įmanoma, aktyvus, bendrauti, dirbti. Kiek jėgos leis, tiek ir darysiu“, – Seime žurnalistams sakė kadenciją baigęs prezidentas. Jis tvirtino esąs dėkingas visiems jį sveikinusiems – pradedant artimiausiais žmonėmis, baigiant aukščiausiais politikais. V.Adamkus sakė sulaukęs ir prezidentės Dalios Grybauskaitės sveikinimų, už juos padėkojęs raštu.

Paklaustas, ką gavo dovanų, kadenciją baigęs prezidentas išskyrė knygas.

„Labai daug knygų gavau ir be galo džiaugiuosi, kadangi tai vertinga dovana, išliekanti dovana, aš pats jas be galo vertinu“, – sakė jis.

V.Adamkui 87-eri suėjo lapkričio 3 dieną. Lietuvos prezidento pareigas jis ėjo 1998-2003 ir 2004-2009 metais. *15min.lt*

PAKOMENTAVO RUSIJOS ŽINIASKLAIDOS UŽUOMINAS DĖL KGB

Prezidentė Dalia Grybauskaitė prabilo apie propagandinės Rusijos žiniasklaidos laidomas užuominas, esą jos mokslai Leningrado universitete užtruko dėl, pavyzdžiui, KGB kursų. Šalies vadovė tai vadina kryptinga dezinformacija.

„Nežinau, kas tas spekuliacijas laido, – žurnalistams

Rokiškyje sakė D.Grybauskaitė. – Tai melas – sąmoningas ar nesąmoningas. Perduodamas iš Kremliaus žiniasklaidos priemonių ir atkartojamas kai kurių mūsų žurnalistų arba žiniasklaidos priemonių.“ Ji pabrėžė po mokslų iškart sugrįžusi į Lietuvą, o užuominų apie KGB kursus plačiau neaptarinėjo. *LRT*

Nuotraukoje iš kairės: Cory Joyrich, Barbara Glueck, Dale Ginsburg, Marijus Gudynas, Charles J. Kurland, David T. Rudman, Martin L. Roth, Phil Dunn.

LR Čikagos konsulato nuotr.

LR GENERALINIS KONSULAS ČIKAGOJE SUSITIKO SU AMERIKOS ŽYDŲ KOMITETO ATSTOVAIS

2013 metų lapkričio 7 dieną Lietuvos Generaliniame konsulate Čikagoje lankėsi Amerikos žydų komiteto (angl. *American Jewish Committee*) padalinių JAV Vidurio-Vakarų regione vadovai.

Susitikimo metu generalinis konsulas Marijus Gudynas pristatė Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai prioritetus, akcentuodamas artimiausiu metu Vilniuje įvyksiančio Rytų partnerystės šalių vadovų susitikimo aktualumą vieningos ir nedalomos

Europos kūrimui. Susitikime aptartos Lietuvos pirmininkavimo ES metu prasidėjusios derybos dėl Transatlantinės investicijų ir prekybos partnerystės susitarimo bei sėkmingo šių derybų užbaigimo svarba ekonominiam ir politiniam stabilumui bei demokratijos plėtrai pasaulyje. Diplomatas svečiams pasakojo apie rugsėjį Vilniuje įvykusį IV-ąjį Pasaulio litvakų kongresą bei visus šiuos metus vykstančius Vilniaus Geto likvidavimo 70-mečiui paminėti skirtus renginius.

Susitikime taip pat kalbėta apie Lietuvoje įsteigtą Geros Valios fondą ir jau paskirtas pirmąsias kompensacijas nuo holokausto Lietuvoje nukentėjusiems asmenims.

Pokalbio metu taip pat buvo diskutuota kitomis tarptautinių politinių aktualijų temomis, tarp jų apie vykstančias derybas dėl Irano branduolinės programos, Izraelio – Palestinos taikos procesą, Artimuosiuose Rytuose vykstančius politinius procesus.

LR Generalinio konsulato Čikagoje inf.

UŽDRAUSTAME FILME PASIGEDO R.PAKSO, O ES PALYGINO SU SOVIETŲ SĄJUNGA

Uždrausti dokumentinį filmą apie Sausio 13-osios įvykius sugalvojo ne tik Seimo narys **Bronius Bradauskas**. Tokį sprendimą pasiūlė ir politikas **Remigijus Žemaitaitis**. Jis atvirai rėžė, kad dėl tokio sprendimo visiškai nesigaili, nes filme nebuvo pasakojama apie nušalintąjį prezidentą Rolandą Paksą.

„Tai buvo mūsų abiejų sprendimas. Aš jums aiškinu, filmą organizavo Biudžeto ir finansų komitetas. Renginyje susijęs su ekonominiais dalykais, su pramone, su finansais, su valdysena. Šis filmas visiškai nesusijęs su niekuo, o yra vieno asmens demonstravimas, o pačios valstybės kūrimo, pramonės nėra. Reikėjo arba koreguoti, arba kažką daryti“, – per susitikimą su rinkėjais Šilalėje sakė Seimo narys R.Žemaitaitis.

Politiko kalbą Šilalės kultūros namuose klausėsi apie 20 rinkėjų. Partijos „Tvarka ir teisingumas“ atstovas kurstė vietos gyventojų aistras ir nevengė kritikos politikos partneriams.

Seimo narys tikino, kad dokumentinį filmą apie Lietuvos laisvę buvo galima rodyti, jei jame būtų pavaizduotas Rolandas Paksas, stojimo į ES, NATO akimirkos. Kitu atveju Seimo narys esą nematęs rei-

kalo surišti filmą su tos dienos konferencija.

Susirinkusiųjų paklaustas, ar filmas uždraustas dėl per mažai pavaizduoto mirusio prezidento A.Brazausko indėlio, R.Žemaitaitis tikino taip nemanantis.

Jaunasis politikas tikino, kad A.Brazausko net nelaiko prezidentu.

„Klausimas, kiek prezidentų buvo Lietuvoje: keturi ar du? Brazauską rinko? Rinko. Ai, bet aš jo prezidentu nelaukau. Jis buvo tas, kuris žemės reformą padarė ir viską išparceliavo. Jis norėjo būti prezidentu, bet nepavyko. Kitas dalykas – kas man iš tos laimės ir iš tos garbės“, – nerišliai kalbėjo politikas R.Žemaitaitis.

Susirinkusiesiems parlamentarai aiškino šiandieną nematantis skirtumų tarp Sovietų sąjungos ir Europos Sąjungos, kurioje jis jaučiasi suvaržytas. Tačiau jau netrukus visus įtikinėjo, kad žemės pardavimą užsieniečiams vertina teigiamai ir nesuprantantis parašų rinkėjų, siūlančių galvoti kitaip.

Skandalinga situacija dėl dokumentinio filmo apie Sausio 13-ąją susiklostė spalio viduryje. Tada dienraštis „Lietuvos rytas“ pavišino, kad ES ekonomikos ir finansų valdysenos konferencijoje, kurioje daly-

vavo apie porą šimtų svečių iš visos Europos, Seimo kanceliarija norėjo parodyti trumpą dokumentinį filmą apie istorinę Seimo salę, nepriklausomybės atkūrimą 1990 metais ir 1991-ųjų sausio 13-ąją.

Bet Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas B.Bradauskas uždraudė rodyti šį filmą, kuriame yra vaizdai su tankais prie sostinės Televizijos bokšto, sovietų kareiviai, automatų buožėmis daužantys žmones. Sužinojęs, kad į renginį kviesti Rusijos ambasados atstovai, **B.Bradauskas pareiškė, jog Lietuva „niekaip nebaigia erzinti“ Rusijos dėl Sausio 13-osios**, vis esą kiekviena proga primindama ir akcentuodama šiuos įvykius.

„Kam aitrinti tuos dalykus, vis juos priminti? Juolab kad renginyje galėjo dalyvauti Rusijos ambasados atstovai. Be to, padėtis ir taip labai sudėtinga - turiu omenyje mūsų pienininkų problemas“, - savo sprendimą neleisti rodyti dokumentinio filmo argumentavo B.Bradauskas. 1991-ųjų sausio 13-ąją sovietų kariuomenei šturmuojant televizijos bokštą žuvo 13 Lietuvos laisvės gynėjų, tarp jų viena mergina - Loretą Asanavičiūtė, kuri pateko po tanko vikšrais ir mirė ligoninėje. Į medicinos įstaigas kreipėsi 580 nukentėjusiųjų.

„Tauragės žinios“

GYVENIMAS, PRANOKSTANTIS AŠTRAUS SIUŽETO FILMĄ

Pradėjęs kunigauti arkivyskupas Sigitas Tamkevičius po parapijas važinėjo mopedu. Kai subyrėjo - įsigijo motociklą.

„Anuomet tik retas kunigas turėjo automobilį. Motociklą vairavau vienuolika metų ir tik tarnaudamas Simne iš klebono įsigijau gerokai pavažinętą „Moskvičių“, - interviu *DELFI* prisiminė 75 metų sukaktį švenčiantis Lietuvos vyskupų konferencijos vadovas.

Lapkričio 7 dieną gimusio ganytojo gyvenimo detalių pakaktų keliems aštraus siužeto filmams: vos šešiolikos metų – kunigų seminarija, gyvenimo dugnas sovietinėje armijoje, šventimus sekęs draudimas kunigauti, darbas gamykloje ir melioracijoje, „Bažnyčios kronikos“ gimimas, kalėjimas, Sąjūdžio priešaušriu – tremtis.

Paklaustas, už ką labiausiai dėkoja Dievui, ganytojas mini sunkumus, bet visų pirma - mamą.

- Ką Jums reikė būti jauniausiu iš keturių brolių – dažniau nei kiti apkultu ar labiausiai mylimu?

-Visiškai nepamenu, kad mūsų šeimoje broliai būtų mušęsi, todėl ir aš brolių niekada nebuvau apkultas. Bet neprisimenu ir kažkokių ypatingų sentimentų iš brolių pusės. Artimiau bendravau su tik keleriais metais už mane vyresniu Albinu.

- Baigęs Krikštonių mokyklą iš karto įstojo į kunigų seminariją. Nesvyruodamas?

- Taip, baigęs vidurinę mokyklą, tais pačiais metais įstojau į Kunigų seminariją. Kadangi klierikus buvo pradėję imti į sovietinę armiją, seminarijos vadovybė abejojo, ar tikslinga be kariuomenės priimti, bet baigiantis rugpjūčiui apsisprendė teigiamai; tokiu būdu, dar neturėdamas septyniolikos metų, peržen-

giau Seminarijos slenkstį.

Jau besimokydamas devintoje klasėje savarankiškai mokiausi lotynų kalbos, todėl apsisprendimas rinktis kunigystę buvo labai ankstyvas. Kai baigiau vidurinę mokyklą, apie nieką daugiau nesvajojau, tik apie kunigystę.

- Po dvejų studijų metų buvote paimtas į Sovietinę armiją. Kodėl trejiems metams?

- Mano laikais sovietinėje armijoje buvo tarnaujama trejus metus, todėl ir klierikams nebuvo daroma išimtis. Pirmi įspūdžiai iš Kunigų seminarijos pakliuvus į sovietinę armiją tikrai buvo kaip labai šaltas dušas. Iki to laiko nebuvau girdėjęs rusiškų keiksmų ir nepadorių kalbų nei namuose, nei Kunigų seminarijoje - ir staiga visa tai užgriuvo tarsi lavina.

Pradžioje buvo labai nemalonu, bet pamažu apsirpatau. Juk sakoma, šuo ir kariasas pripranta.

Žvelgdamas iš perspektyvos, suvokiui, kad metai sovietinėje kariuomenėje man buvo labai naudingi, nes visa tai, ko siekiau tiesiog su jaunatvišku užsidegimu, kariuomenėje turėjau progą daugybę kartų pasverti savo pašaukimą. Sugrįžęs namo iškart pasibeldžiau į Seminarijos duris. Be to, jei ne kariuomenė, aš vis tiek būdamas per jaunas, nebūčiau gavęs kunigystės šventimų.

- Kas įstrigo iš šventimų į kunigus ir nepasimiršo per visus 51 kunigystės metus?

- Kunigystės šventimų laukiau su tam tikra baime, kad KGB (Sovietų Sąjungos slaptoji saugumo tarnyba - *DELFI*) nesukliudytų, kaip tai buvo padariusi keliems mano kursiniams – P. Našlėnui ir V. Merkiui. Todėl po vys. P. Maželio rankų uždėjimo visam gyvenimui atmintyje įsirėžė anuometinis džiaugsmas: aš

Jauniausias Lietuvos vyskupas Sigitas Tamkevičius sveikina Joną Paulių II jaunimo vardu. Kaunas, 1993 m. rugsėjo 6 d.

Asmeninio archyvo nuotr.

jau kunigas ir jokia jėga nesukliudys man juo būti. Ir tikrai nesukliudė, net tuomet, kai valdžia bandė nušalinti nuo kunigo pareigų.

- Socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje esate užsiminęs, jog po kaimus važinėjote motociklu. Kodėl? Kokias dar transporto priemones teko vairuoti?

-O kuo dar galėjau važinėti 1962 metais? Pradėjęs vikarauti pradžioje važinėju mopedu, o kai jis pabiro, įsigijau motociklą. Anuomet tik retas kunigas turėjo automobilį - „Moskvičių“ ar „Pobiedą“. Motociklą vairavau vienuolika metų ir, tik tarnaudamas Simne, iš klebono įsigijau gerokai pavažinętą „Moskvičių“.

- 1969-aisias valdžia Jums uždraudė kunigauti. Kodėl?

- Valdžia labai apribojo stojančiųjų į Seminariją klierikų skaičių; buvo limitas - į metus tik penki pirmakursiai. Parašėme raštą, kad būtų panaikintas limitas ir po juo surinkau per 60 kunigų parašų.

Tuo metu sovietinei valdžiai toks poelgis buvo kaip didžiausias nusikaltimas ir netrukus atsidūriau Vilkaviškio metalo gamykloje, vėliau melioracijoje.

Gamykloje iš metalo darėme plaktukus, kirvius, kastuvus etc., o melioracijoje – kasėme žemę, klojome molinius vamzdelius.

- Tuomet ir pradėjote redaguoti „Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką“?

- Ne, tuomet tik pradėjo bręsti mintis, kad reikia kažką daryti, jei valdžia naudoja tokias priemones prieš Bažnyčią. Pradžioje mezgėme kontaktus su Maskvos disidentais, skaitėme jų leidžiamą „Einamųjų įvykių kroniką“, ir pamažu supratome, kad ir mums reikia daryti kažką konkretnio. Taip ir gimė mūsų „Kronika“.

- Kada ir kaip supratote, jog esate persekiojamas sovietinio saugumo?

-Su KGB pirmą kartą susidūriau 1961 m., kai jie bandė mane verbuoti, bet tuomet šypsojosi ir vaidino draugas. Pirmą kartą pamačiau piktus saugumiečių veidus 1967 metais, kai buvau iškviestas į Šakių KGB būstinę ir tenai saugumo viršininkas mane barė už vaikų mokymą. O labai piktus veidus pamačiau per pirmąjį tardymą 1974 metais. Kai ant manęs šaukė papulkininkis Kolgovas, atrodė, dreba kabineto langai.

- Jūsų biografijoje išskiriama 1983-ųjų gegužės 6 diena. Kunigo Alfonso Svarinsko teismo metu buvote suimtas ir šešis mėnesius tardytas Vilniaus KGB kalėjime. Ką konkrečiai reiškia būti pusę metų tardomam?

- Man tai buvo labai sunkūs mėnesiai. Gera, kad mokėjau melstis ir meldžiausi. Saugumiečiai ir nemušdami

sugebėdavo tardymo mėnesius padaryti labai sunkius. Bet tos sunkios dienos turėjo ir šviesią pusę – labai arti jutau Dievo buvimą. Puoliau į Tėvo glėbį ir jame jaučiausi saugus.

- Likus penkeriems metams iki Atgimimo buvote išsiųstas į Permės ir Mordovijos lagerius, galop – į Sibirą iš kurio grįžote tik 1988-aisiais. Jei ne tremtis, tai...

- Tikriausiai būčiau išsiųstas iš Lietuvos, kaip tai buvo padaryta su kun. A. Svarinsku.

- Ką pasakytumėte žmonėms, kurie „ne už tokią Lietuvą kovojo“ ir šiuo metu sprendžiantiems, kad galbūt reikėtų vykti gyventi į ekonomiškai stipresnes šalis?

- Šitaip manančius ir sakančius galiu tik užjausti. Iš tikrųjų, man gaila visų, kurie galvoja, kad dideli pinigai padarys juos laimingus. Laimingas gali būti tik darydamas gera kitiems, o tai puikiausiai galima daryti ir dabartinėje Lietuvoje.

- Savo „Facebook“ paskyroje rašėte, jog dėkosite Dievui už visus 75 gyvenimo metus. Už ką labiausiai?

- Pirmiausia už labai gerą, pamaldžią motiną,- tikiu, kad ji danguje išmeldė sūnui kunigystės pašaukimą, paskui esu labai dėkingas Dievui už sutiktus labai gerus kunigus ir už vargo pamokas kariuomenėje bei lageryje.

Pagal Bažnyčios kanonus, sulaukęs 75-erių metų amžiaus arkivyskupas atsistatydina iš pareigų, įteikdamas Šventajam Sostui atsistatydinimo raštą. Patenkinti atsistatydinimą ar palikti arkivyskupą pareigose sprendžia popiežius. Atsistatydinusio arkivyskupo įpėdinį popiežius renka iš trijų nuncijaus siūlomų kandidatų.

Ieva Urbonaitė-Vainienė, delfi.lt

1978 m. lapkričio 13 d. įsteigtas Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetas (TTGKK). Nuotraukoje iš k.: kun. Sigitas Tamkevičius, kun. Vincentas Vėlavičius, kun. Juozas Zdebskis, kun. Alfonsas Svarinskas ir kun. Jonas Kauneckas.

Asmeninio archyvo nuotr.

IŠVYKUSIEMS TURI BŪTI LEISTA IŠSAUGOTI LIETUVOS PILIETYBĘ

Vilnius, lapkričio 7 d. (ELTA). Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) atstovė Regina Narušienė teigia, kad lietuviams, kurie paliko šalį po Nepriklausomybės atkūrimo ir tapo kitos valstybės piliečiais, turi būti suteikta galimybė išsaugoti ir Lietuvos pilietybę. „PLB pozicija - galima išsaugoti lietuvių kilmės žmonių pilietybę. Mes nekalbame apie dvigubą pilietybę, kalbame apie pilietybės išsaugojimą”, - spaudos konferencijoje Seime kalbėjo R. Narušienė.

Anot jos, tam reikia tik nežymiai pakoreguoti dabar galiojančią pilietybės įstatymą. „Reikia tik papildyti dabartinį įstatymą, kad galėtume įtraukti tuos, kurie išvyko po Nepriklausomybės. Tame papildyme reikia išvardyti atskirus atvejus. (...) Nereikia nei referendumo, nei Konstitucijos keitimo”, - teigė ji.

Pasak PLB atstovės, referendumas būtų tik lėšų ir laiko švaistymas. „Manau, kad tas lėšas galima panaudoti daug naudingiau. Laikas Lietuvai atsižvelgti į tai, kas vyksta visame pasaulyje. Latvija po ilgų diskusijų surado būdą, kaip išlaikyti savo diasporą. Dauguma Europos Sąjungos (ES) valstybių savo kilmės žmones išlaiko su pilietybe. (...) Laikas gyventi ša diena, o ne praeityje, ne okupacijos laikų mentalitetu”, - kalbėjo ji.

Pasak JAV lietuvio Arūno Pemkaus, pilietybės turėjimas yra žmogaus įsipareigojimas valstybei, todėl Lietuva, leisdamą išsaugoti pilietybę emigravusiems žmonėms, galėtų gauti naudos. „Pilietybė reiškia ir atsakomybes. Jas prisiima kiekvienas pilietis. Ta atsakomybė galėtų būti: karinė tarnyba, jei ji būtų privaloma, mokestinės deklaracijos. Visa tai apribojama

įstatymais”, - kalbėjo jis.

Pasak PLB atstovų, liberalusis pilietybės įstatymas gali padėti kovoti su opia Lietuvos problema - piliečių mažėjimu. „Pasaulyje yra ne vienas pavyzdys, kai mažos valstybės, susirūpinusios savo piliečių skaičiumi, praplečia būdus, kaip galima jį padidinti. Joms yra svarbu įtraukti diasporą - visus tuos, kurie yra išvykę. Lietuva susiduria su šiuo klausimu šiandien. Reikia atsakyti, kas yra svarbiausia Lietuvai”, - teigė A. Pemkus.

Pasak R. Narušienės, turi būti įmanoma išvykusiems lietuviams neprarasti savo kilmės šalies piliečio statuso. „Nekalbame už tuos, kurie yra atsisakę Lietuvos pilietybės. Kalbame už tuos, kurie nori ją išsaugoti. Niekas formaliai pilietybės neatsisako, nebent parašo laišką Lietuvos valstybei ir pareiškia, kad jie nenori būti Lietuvos piliečiai. Mes kalbame už tuos, kurie nori būti ir Lietuvos, ir kito krašto piliečiai”, - teigė ji.

Anot A. Pemkaus, per pastaruosius 20 metų iš Lietuvos išvyko apie 750 tūkst. žmonių.

„Jie neturi galimybės šio (pilietybės - *ELTA*) klausimo iškelti savo valstybėje. Mes giname jų teises”, - atskleidė jis.

ELTA primena, kad šių metų balandžio 11 d. Seimo narys A. Paulauskas kartu su dar 36 parlamentarais pateikė Seimo nutarimo projektą dėl referendumo dėl dvigubos pilietybės įteisinimo, kuriam po pateikimo Seimas pritarė. Tokį referendumą Seimo narys siūlo rengti kartu su artėjančiais Prezidento rinkimais.

Kad referendumas būtų laikomas įvykusi, reikia, kad savo nuomonę pareikštų daugiau nei pusė rinkimų teisę turinčių ir į rinkimų sąrašus įrašytų asmenų.

CLEVELAND, OH

KEISTAI SUVOKTOS „LIETUVIŲ DIENOS”

Š.m. spalio 26-27d., šeštadienį, JAV LB Clevelando apylinkės valdyba surengė tradicines (?) „Lietuvių dienas”. Jas pradėjo spalio 26 d., 7 v.v. šv. Kazimiero parapijos salėje. Cleveland LB pirm. Algis Gudėnas lietuvių ir anglų kalbomis pasveikino susirinkusius prieš prasidedant šventiniam „koncertui”. Buvo malonu scenoje vėl matyti (antrą kartą iš eilės!) JAV ir Lietuvos vėliavas. Taip pat džiugino, kad šį kartą rengėjai apsiėjo be nuobodžių kalbėtojų. Nors vakaro programoje tilpo, kaip įprasta, „koncerto” atlikėjų biografijos, joje nebuvo nei dainuojamų dainų pavadinimų, nei kompozitorių ar joms žodžius sukūrusių asmenų sąrašo. Tik vakarui įpusėjus paaiškėjo, kad „koncerto” pavadinimas buvo „Mūsų jaunystės dainos”. Tas klausytojų nepamalonino.

Pirmuoju išėjimu Rūta Morozovaitė padainavo ke turias dainas. Po to sekė jos ir Juozo Janušaičio duetai ir Janušaičio solinės dainos. Vėliau prie jų, (daina ir gitara), prisidėjo ir clevelandietis Eugenijus Dicevičius ir akordeonistas Arūnas Kalvaitis, keliais atvejais pajvairindami šiaip gana vienodą programą. Dainoms pasibaigus, atlikėjai buvo apdovanoti gėlėmis. O tada, dėl nesuprantamų priežasčių, Cleveland LB kultūrinių reikalų atstovė Nomedą Vucianienė pradėjo pokalbius su programos atlikėjais kurie užsitęsė ilgokai. Ar jų iš vis reikėjo? Jiems, pagaliau, pasibaigus, Cleveland LB pirm. Algis Gudėnas visus dalyvius pakvietė vaišėms.

Vakaronėje liūdino tai, kad dauguma dainininkų dainuojamų žodžių buvo visai nesuprantami ir gal todėl klausytojai nebuvo dosnūs plojimais. To galima buvo išvengti tinkamai sumažinant rekorduotą palydą, kuri dažnai buvo tranki, garsi ir net spiegianti, visai užslopinanti dainininkų balsus ir jų gerus norus bendrauti su klausytojais. Tai nėra pirmas kartas, bet, atrodo, iš praeities klaidų vis dar nepasimokoma. Vaišėms ir pabendravimui prie stalų susėdę vakaro dalyviai, dėl trankios muzikos, sunkiai tegalėjo suprasti vienas kitą. Ar rengėjams yra žinomas toks dalykas kaip background music? Nors savo įžanginiame žodyje Cleveland LB pirm. Algis Gudėnas ir pabrėžė lietuvių kultūros išlaikymo svarbą, tenka apgailestauti, kad tos kultūros šiame vakare, į kurį atsilankė maždaug 130 asmenų, buvo nedaug.

Solistai Rūta Morozovaitė ir Juozas Janušaitis atliko keletą dainų.
A.V.Matulionio nuotr.

SEKMA DIENIO APEIGOS ŠVENTOVĖJE

Prieš ir per 10 v.r. šv. Mišias šv. Kazimiero šventovėje giedojo „Exultate” choras vadovaujant muz. Ritai Čyvaitei-Kliorienei. JAV ir Lietuvos vėliavas į šventovę įnešė Cleveland LB nariai, lydimi patarnautojų, skaitovų ir kleb. Joseph Bacevice. Klebonas savo žodyje kalbėjo apie „Lietuvių dienas”, jų svarbą lietuviškosios kultūros išlaikyme, kartu primindamas kad mes, parapijiečiai, taip pat esame tos kultūros dalimi ir kad nuo 1990 metų ta kultūra nuolat auga. Jis kartu apgailestavo, kad žmonės nukentėję nepriklausomybės atgavimo metu negali švęsti šios šventės su mumis. Kadangi šis

Žurnalistas Vidmantas Valiušaitis „Gintaro” restorane.
A.V.Matulionio nuotr.

PIETŲ AMERIKA

LIETUVIŠKAS ŠOKIS

Berisso (Buenos Aires Argentina) lietuvių kultūros draugijos „Nemunas” kvietimu Pietų Amerikoje (Argentinoje ir Urugvajuje) su koncertine programa lankėsi šokėjai iš Lietuvos – tai Panevėžio bendruomenių rūmų šokių kolektyvas „Miestelėnai” (vadovė Zita Rimkuvienė).

Pirmoji viešnagės savaitė vyko Montevidejuje (Urugvajus). Šokių kolektyvas „Miestelėnai” iš Lietuvos drauge su lietuvių šokių kolektyvų „Ąžuolynas” Montevideo teatre surengė šventinį koncertą, skirtą lietuvių kultūros draugijos šokių kolektyvo „Ąžuolynas” – 45 mečiui, koncertavo Montevijuje įsikūrusios Vokiečių kultūros draugijos surengtoje emi-

sekmadienis sutapo su „kunigystės sekmadieniu”, kleb. Bacevice priminė, kad už pusantrų metų Lukas Laniauskas SJ bus iššventintas kunigu.

Filmo ir knygos pristatymas

Tą patį sekmadienį, nuo 1:00 v.p.p. iki 2:21 v.p.p. „Gintaro” restorane vyko dokumentinio filmo apie Juozą Brazaitį (Ambrazevičių) ir žurnalisto Vidmanto Valiušaičio knygos „Gyvuosius apraudu, mirusių šaukiuos” pristatymas. Cleveland LB pirm. Algio Gudėno pakviestas dr. Augustinas Idzelis, po trumpo žodžio, paprašė iš Lietuvos atvykusį žurnalistą Vidmantą Valiušaitį tarti žodį. Žurnalistas arti 30 minučių trukusioje kalboje pateikė daug žinių apie save ir nuomonę apie praeities, dabarties, ir ateities Lietuvos politiką, pristatomą filmą ir savo knygą. Filmo trukmė buvo 49 minutės. Po to žurnalistas dar kalbėjo 24 minutes, išreikšdamas savo nuomonę apie įvairius Lietuvą liečiančius įvykius ir atsakinėdamas į jam užduodamus klausimus. Šioje popietėje buvo galima įsigyti ir jo knygą, kurią autorius pasirašė.

Algirdas V. Matulionis

Kunigo Jauniaus Kelpšo įvesdinimas į Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebono pareigas, įvykis š.m. gruodžio 1 d., 10:00 val. ryte. Dalyvaus Jo Ekscelencija Vyskupas Andrew Wypych. Šv. Mišios bus aukojamos anglų ir lietuvių kalbomis. Po šv. Mišių kviečiame visus į parapijos salę pietums ir pabendravimui. Prašome iš anksto užsisakyti vietas, skambinant į parapijos raštinę tel. 1-773-776-4600.

Rūtos Pažemėckienės nuotr.

L. LINKEVIČIUS:

LAPKRIČIO GALE GALĖTŲ ĮVYKTI GEOPOLITINIS LŪŽIS

Iš visų šalių, kurios lapkričio pabaigoje dalyvaus Vilniuje vykstančiame Rytų partnerystės viršūnių susitikime, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius išskiria Ukrainą, kuri su ES turėtų pasirašyti asociacijos sutartį. „[Išskirčiau] ne dėl to, kad ji didelė, o dėl to, kad galėtų būti geopolitinis lūžis“, – teigia ministras. Anot jo, jei šis lūžis įvyktų, tai būtų precedentas ir padrasinimas kitoms šalims.

„Jie gi patys nori patekti į ES, ir matote, kiek laiko tai užtrunka. Ne taip lengva tą padaryti. Nieks jų jėga gi netraukia, o kai kas vis dėlto jėga bando sulaikyti. Tai yra ir tam tikra vertybinė kova. Aš manau, kad mes turime tą išbandymą atlaikyti, nes jis bus simptominis, precedentas ateičiai. Kitos šalys irgi matys, kad jei jos daro reformas, jeigu turi aiškų pasirinkimą, jų pasirinkimas bus ne tik gerbiamas, bet bus [užtikrinta] ir pagalba joms“, – interviu LRT radijui sako L. Linkevičius.

– Ministre, kaip nusakytumėte pačią Rytų partnerystės esmę? Kokia tai iniciatyva, kokie jos pagrindiniai uždaviniai?

– Yra kaimynysčių politika, yra Pietų partnerystės – čia ne vienintelis dalykas. Ir yra šešios šalys, kurios dalyvauja Rytų partnerystės programoje. Tai trys Pietų Kaukazo valstybės – Gruzija, Armėnija, Azerbaidžanas, ir Moldova, Baltarusija, Ukraina. Galiu pasakyti, kad visos jos, jų siekiai ir motyvacija labai skiriasi, todėl reikia elgtis labai lanksčiai ir pagarbiai, bet kartu konstruoti konstruktyvų dialogą. Nėra paslaptis, kad Europos Sąjungos (ES) Užsienio reikalų taryboje mes labai daug laiko leidžiame diskutuodami apie tokius karštus taškus, kaip Libanas, Sirija, Egiptas, Malis, nes ES ne visada taiką palaiko vien fizine jėga. Labai dideli pinigai skiriami humanitarinei pagalbai, vystomiesiems projektams, todėl dalyvaujame kaip aktyvūs žaidėjai.

Tačiau mano mintis būtų ta, kad Europoje yra nebaigtų darbų. Turėjome vientisos, laisvos Europos viziją, bet ji tikrai toli gražu nėra įgyvendinta. Todėl šalys, kurios nori bendrauti su Europa, nori įstoti (kai kurias tenkina tiesiog bendradarbiavimas), yra labai svarbios. Kai kurios iš jų labai didelės. Pavyzdžiui, Ukraina – beveik 50 mln. gyventojų turinti valstybė, jos reikšmė didžiulė ne tik Europai, bet, drįsčiau teigti, ir pasauliui,

ji svarbi potencialo požiūriu. Štai kodėl tai labai svarbu.

Visi pradeda geriau suvokti, kad tai nėra vien techninės derybos dėl laisvos derybos sutarties arba politinės asociacijos. Tai tam tikras geopolitinis procesas, tik jo žavesys tas, kad Europa niekada nebruka savo vertybių, savo projekto. Mes įsitikinę to projekto tobulumu, bet nebrukame jo per jėgą. Šalys pasirenka pačios. Kiek jos pasirenka, tiek mes su jomis ir bendradarbiaujame. Jei šalys, kaip, pavyzdžiui, Ukraina, nori pasirašyti asociacijos sutartį, mes gerbiame jų pasirinkimą ir stengiamės padėti, kad tai įvyktų. Tarkim, Baltarusija nenori to daryti, ji yra Muitų sąjungos narė, jos visai kita politinė ir ekonominė orientacija, bet tai mūsų kaimynai (iki sienos tik 30 km). Mums ne tas pats, kas ten viskas vyksta ir kaip viskas atrodo. Todėl dialogas su jais, mūsų praktikos, darbų parodymas, pagaliau priartinimas prie europinio mąstymo yra ir mūsų interesas.

Taigi galbūt skirtingi siekiai, bet visi kartu esame tos programos dalyviai ir tikimės, kad lapkričio gale atvyks ne tik Europos šalių, vyriausybių vadovai, bet ir minėtų šalių vadovai ir mes galėsime aptarti situaciją, priimti tam tikrą bendrą dokumentą, kuris būtų ateities vizija, nes 2013 m. pabaigoje gyvenimas dar nesibaigs, kai kam šiuo požiūriu gal tik prasidės. Taigi renginys labai prasmingas ir pritraukia vis daugiau dėmesio politikų tų šalių, kurios, atvirai kalbant, laikėsi neutraliau, o dabar tikrai daug aktyviau reiškia nuomonę tuo klausimu.

Nestebina ir žurnalistų dėmesys. Manau, Vilniuje vėl sulauksime kelių šimtų. Renginių buvo daug, bet šitas, matyt, bus pats svarbiausias mūsų pirmininkavimo laikotarpio renginys. Taigi laiko lieka nedaug, ne viskas dar aišku, kas turi įvykti (mes žinome, ko norime pasiekti, bet neaišku, kaip pavyks). Stengiamės ir, manau, esame gerame kelyje.

– Jūs paminėjote, kad visos šešios Rytų partnerystės šalys – Armėnija, Azerbaidžanas, Baltarusija, Gruzija, Moldova, Ukraina – labai skirtingos, motyvacija, siekiai skirtingi. Kokie jų tikslai?

– Be to, kad priimsime deklaraciją, tikimės, kad iki viršūnių susitikimo arba to susitikimo metu galėsime pasirašyti asociacijos sutartį su Ukraina. Noriu pabrėžti,

Užsienio reikalų ministerijoje lapkričio 7 d. surengtame Diplomato dienos minėjime diplomatinio korpuso atstovus pasveikino Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Nuotraukoje: Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. *LR URM nuotr.*

kad tai dar nereiškia jokios narystės, bet vis tiek kelias būtų nubrėžtas.

– Daug kas galvoja, kad šios šalys tikisi įstoti į ES. Taip nėra?

– Jos tikisi, sieja savo ateitį su Europa, bet tai užtrunka. Puikiai prisimename ir savo patirtį – tą kelią pradėjome taip jau formaliai... Tai užtruko maždaug dešimt metų. Laukia didelis darbas. Tačiau tai būtų svarbus etapas, nes, pavyzdžiui, laisvosios prekybos požiūriu, pasirinkimas įvairus. Pasikartosiu – yra Muitų sąjunga. Tai jau tokia Eurazijos projekto dalis. Mes žinome, kad projektas egzistuoja, yra jo rėmėjų, puoselėtojų, yra, beje, konkrečių žingsnių. Tai tam tikros žaidimo taisyklės, kurias šalys pasirenka. Ir yra ES žaidimo taisyklės – truputį kitas kelias. Pasirinkus jį, tai jau tam tikras pozicionavimas. Šis kelias ateityje sietinas su europiniu keliu. Nors, teisingai sakote, tai nėra narystė, bet tai žingsnis jos link. Todėl taip jautriai reaguojama.

– Ministre, o apskritai dalyvavimas Rytų partnerystėje šalį partnerę kuom nors įpareigoja?

– Priklauso nuo siekių. Jei norima tik palaikyti dialogą, įpareigojimas yra korektiškas elgesys ir pagarba kitų interesams, bendrumų ieškojimas, pavyzdžiui, mūsų dialogas su Azerbaidžanu. Jie nesiekia tapti ES nariais, nesiekia derinti savo teisinės bazės su europiniais standartais, bet jie yra svarbus regioninis žaidėjas, ypač energetikos srityje. Būdamas tose šalyse ir susitikęs su vadovais, prezidentais, premjerais, supratau, kad, viena vertus, jie konstatuoja tai, ką aš dabar sakau, bet sykiu jie nori kartu kažką nuveikti

ir Europos, ir savo labui. Tad kodėl nesukūrus sąlygų jiems nuveikti kažką gero? Mes turime interesų, Europa turi interesų – energetinių, nacionalinių ir kaip organizacija, tad dialogas su Azerbaidžanu gali būti labai naudingas, jeigu jį konstruktyviai suprojektuosime. Tad tuo keliu ir einame, todėl šiuo atveju siekiai gal mažiau ambicingi, bet tiesiog tokie, kokie yra.

Kalbant apie Ukrainą, čia jau siekiai didesni. Jeigu jau nori savo veiksmus derinti su Europa... Pavyzdžiui, laisvos prekybos sutartis yra daugiau nei tūkstančio puslapių dokumentas, kuris apibrėžia labai daug reglamentavimų, tarifinių reikalavimų. Žinote, „laisvos prekybos“ sąvoka skamba abstrakčiai, bet iš tikrųjų tai – labai konkretūs dalykai. Šalys išlošia labai daug. Pavyzdžiui, vien Lietuvos verslo įmonės dėl susitarimo su Ukraina (nes irgi yra kontaktų) į metus sutaupys maždaug 45 mln. Lt, kurių nereikės mokėti muitams ir t. t. Bet ir Ukrainai atsiveria didžiulė rinka. Viena vertus, iššūkis, nes reikės truputį persiorientuoti, kadangi tradicija buvo tik Rytai ir vien Rytai (gal šiek tiek ir Vakarai), bet dabar, jei persiorientuotume į Europą, tai joje vis dėlto yra pusė milijardo gyventojų, tai – didžiulė rinka, ne pačių turtingiausių šalių, priešingai. Todėl jų pačių ekspertai yra paskaičiavę (žinau, yra atliktų studijų, kas naudingiau Ukrainai, kokių keliu eiti) – nusveria europinis kelias.

– Ministre, ir Jums turbūt teko girdėti skeptikų. Politikos apžvalgininkai vieną didžiausių Rytų partnerystės iniciatyvos silpnųjų laiko tai, kad ji nesuteikia net miglotų narystės ES

pažadų partneriams sprendžiant savo pagrindinę ateities pasirinkimo dilemą. Ką manytumėte apie tai?

– Aš sutikčiau su tuo. Na, kaip – miglotų pažadų... Pažadus reikia dalinti atsakingai, žadėti reikia žinant, kad gali ištesėti. Dabar vis dėlto imkime tai, ką turime.

Beje, vėlgi turime moralinę teisę tą sakyti ir aš asmeniškai galiu tą daryti. Atsimenu, ir daugelis mūsų atsimena tą integracinį kelią. Tikrai dar ne taip seniai mums buvo kalbama tiesiai, žiūrint į akis, kad jūs niekada nebūsitate NATO nariais. Man tą yra sakę tiesiai šviesiai ne kartą dar 1999 m. „Su visa pagarba Jūsų istorijai, laisvės kovai – nebūsitate.“ Po tokių žodžių, „padrasinimo“, motyvaciją surasti, kad būtų vykdomos reformos, sudėtinga. Tai aš sakau ir kolegoms ukrainiečiams ir, beje, turkams (iš kito regiono, bet užvakar kaip tik su jais susitikau Briuselyje, ES vardu vedėme derybas ir po 40 mėnesių pertraukos atidarėme vieną iš derybinių skyrių), sakau – [...] žinome, kokie komentarai iš kai kurių Europos šalių sostinių ateina, kad jūs niekada nebūsitate Europoje, nes jūsų čia nereikia, ir jie vis tiek turi tęsti visą tai. Aš jiems sakau – politikoje būna taip, kad susiklosto situacija... Mūsų atveju, kad ir kaip būtų paradoksalu, tas perkrovimo efektas mąstyme – ypač tarp Vakarų šalių – atsirado po Rugsėjo 11-osios įvykių. Po tų įvykių pasirodė, kad gal Baltijos šalis reikėtų priimti į tą klubą, atrodė toks momentas. Jei mes tuo metu būtume nepasiruošę, tai ir nepriimtų.

Aš sakau ir kolegoms ukrainiečiams – jūs privalote

(Nukelta į 10 psl.)

KULTŪROS KRONIKA

Signatarų namuose pristatyta knyga „Lietuvos ir Lenkijos diplomatiniai santykiai 1938-1940 metais“. Šis dokumentų rinkinys - bendras Lietuvos istorijos instituto ir Lenkijos tarptautinių santykių instituto projektas. Knygos autoriai - Algimantas Kasparavičius bei jo kolega iš Lenkijos Pawel Libera. Chronologiškai rinkinys apima vieną prieštaringiausių abiejų valstybių santykių atkarpą - Antrojo pasaulinio karo išvakares ir jo pradžią. Knygoje publikuojama beveik 300 originalių dokumentų iš įvairių Lietuvos ir Lenkijos archyvų.

Publikuojami dokumentai atskleidžia ne vieną intriguojantį istorijos faktą, perteikia autentišką laikotarpio dvasią, politikos bei diplomatijos vertybes ir organizavimo principus, leidžia nuosekliau pasekti dviejų kaimyninių valstybių tarpusavio santykius, jų dinamiką tarptautinės krizės akivaizdoje. Knygos pristatyme dalyvaus jos autoriai, taip pat istorikai Česlovas Laurinavičius ir Algis Kasperavičius.

Kitais metais lietuviškų ir tautinių mažumų abiturientai laikys vienodą lietuvių kalbos ir literatūros egzaminą. Švietimo ir mokslo ministro Dainiaus Pavalkio spalio 28-ąją pasirašytu įsakymu suvienodinamas teksto rašymo užduočiai pasirenkamų autorių skaičius, keičiama rašinio apimtis. Visi laikantieji valstybinį brandos egzaminą privalės parašyti ne mažiau kaip 500 žodžių, mokyklinį brandos egzaminą - ne mažiau kaip 400 žodžių rašinį. Anksčiau numatytos skirtingos vertinimo normos raštingumo ir kalbinės raiškos aspektais nekeičiamos. Birželį Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas konstatavo, jog tautinių mažumų mokyklų abiturientams palengvintas lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminas prieštarauja Konstitucijoje įtvirtintam lygybės principui. Teismui buvo apskųstos ministro D. Pavalkio įsakymo nuostatos, reglamentuojančios, jog tautinių mažumų mokyklų abiturientams privalomas žodžių skaičius lietuvių kalbos valstybinio brandos egzamino rašinyje buvo sumažintas nuo 500 iki 400. Lietuvos lenkų rinkimų akcijos siūlymu taip pat buvo padidintas pasirenkamų autorių skaičius.

Vilniaus miesto merui Artūrai Zuokui išvykus į JAV, jo žmona Agnė Zuokienė įstojo į Socialdemokratų partiją. Be to, išaiškėjo, kad ir daugiau A. Zuoko bendražygių paliko jo judėjimą. Pirmoji „Taip“ komandą ir frakciją paliko Vilniaus miesto tarybos narė Rūta Vanagaitė. „Man nepatiko nelabai skaidrūs žaidimai, susiję su oro linijų bendrove, teritorijų planavimu. Manau, kad pirmiausia reikia rūpintis miesto reikalais, o tik tada verslu“, - savo pasitraukimo motyvus priminė R. Vanagaitė. Ji svarstė, kad A. Zuokienė yra artimiausia Vilniaus miesto mero bendražygė, artimos ir jų pažiūros, todėl esą loginė seka diktuoja, kad kitas „Taip“ palikti turėtų ir meras. Viena šeima dvi partijos.

Dailininkas ir rašytojas Leonardas Gutauskas 75 metų sukaktį šventė savitai - vienoje sostinės galerijoje savo paveikslų apsuptyje pristatė naują knygą. Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas L. Gutauskas bičiulius ir gerbėjus su LRS leidyklos parengta savo knyga „Fragmentai: trumpoji proza“ supažindino galerijoje „Dailininkų menė“. Knyga dedikuota rašytojui Juozui Apučiiui (1936-2010). Trumpuose tekstuose atvirai aprašoma daug asmeninio gyvenimo akimirkų. „Parodoje - pastarųjų vienerių metų darbai. Prieš kelerius metus šioje galerijoje buvau surengęs parodą „Dailininkas ir jo modelis“, kurioje taip pat nebuvo sakralinių temų. Gerokai nuo jų nutolau“, - sako L. Gutauskas.

Šiaulių miesto savivaldybės salėje įspūdžiais su Šiaulių tremtiniais dalijosi vasarą po Sibirą keliavusios grupės nariai. Į šią kelionę liepos 27-rugpjūčio 9 dienomis vyko vienuolika žmonių, tarp jų - trys šiauliečiai: Romas Mikšys, Augustė Mikšytė ir „Šiaulių krašto“ žurnalistė Živilė Kavaliauskaitė. „Tremties istorija parodė, kiek žmogus gali ištverti. Dalį tremtinių palikome tenai - tokia Aukščiausiojo valia. Bet jie visada yra su mumis“, - sakė vaikystėje tremtį patyrusi moteris. Grupės nariai tęsia bendravimą su Irkutsko srityje gyvenančiais lietuviais. Susitikime prisiminta kelionė į Sibirą.

Per devynis šių metų mėnesius iš Lietuvos emigravo 31,9 tūkst. gyventojų. Beveik tiek, kiek gyvena Jonavos mieste. O imigravusių sausio-rugsėjo mėnesiais buvo 19,8 tūkst. Kol kas neaišku, kiek iš jų buvo į Lietuvą grįžtantys emigrantai. Didžiausi deklaruotos emigracijos mastai užregistruoti vasarą - liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Būtent tuomet, kai abiturientams jau būna įteikti brandos atestatai, o aukštųjų mokyklų absolventams - diplomai. Praėjusiais metais per tokį pat laikotarpį - sausio-rugsėjo mėnesiais - iš Lietuvos išvykimą deklaravo kiek daugiau gyventojų - 32,4 tūkst. O per visus metus emigravusių buvo 41,1 tūkst. Beveik tiek, kiek gyvena Marijampolėje. Teisininkas, migracijos ekspertas Dainius Petras Paukštė sako, kad džiaugtis dėl suintensyvėjusio grįžimo dar anksti, nes išvykstančiųjų skaičius vis dar yra gąsdinantis.

Skulptorės Dalios Matulaitės sukurtas paminklas Jadvygai ir Jogailai.

ELTA

BUDAPEŠTE ATIDENGTA PAMINKLAS JOGAILAI IR JADVYGAI

Vengrijos sostinėje Budapešte atidengtas paminklas XIV amžiaus karališkajai porai – Vengrijos princesei bei Lenkijos valdovei Jadvygai ir Lietuvos didžiajam kunigaikščiui, Lenkijos karaliui Jogailai. Jų santuoka lėmė, kad paskutinė pagoniška valstybė Europoje – Lietuva – priėmė krikštą.

Dalios Matulaitės sukurtas paminklas Jadvygai ir Jogailai stovės istorinėje Budapešto vietoje – prie vienerių pagrindinių senamiesčio vartų, Budapešto pilies papėdėje esančiame Europos parke. Idėjos autorius, buvęs Lietuvos ambasadorius Vengrijoje Renatas Juška sako, kad Jadvygos ir Jogailos santuoka buvo lemtinga Lietuvai, padėjusi Jogailai apsispręsti krikštą priimti iš Krokuvos, o ne iš Maskvos.

Paminklas vaizduoja du ant

pjedestalo sėdinčius valdovus – Vengrijos karaliaus dukrą Jadvygą ir Lietuvos kunigaikštį Jogailą, kuris po santuokos tapo ir Lenkijos karaliumi. Lenkijos karalienė Jadvyga - Vengrijos karaliaus Liudviko Didžiojo dukra.

Paminklą atidengė užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius su kolega vengru Janos Martonyi.

Paminklo, kurio pagrindinis rėmėjas - Sauliaus Karoso labdaros ir paramos fondas, atidengimas - vienas svarbiausių akcentų Vengrijoje pristatant Lietuvos kultūrą ir istoriją pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu.

Ministras Budapešte lankėsi spalio 30-31 dienomis su oficialiu vizitu, be paminklo atidengimo ceremonijos dalyvavo ir regioniniam bendradarbiavimui skirtuose renginiuose.

Vizito metu ministras dalyvavo Višegrado ketvertui pirmininkaujančios Vengrijos iniciatyva rengiamame Višegrado, Vakarų Balkanų, Austrijos ir Turkijos užsienio reikalų ministrų susitikime, kuriame buvo diskutuojama apie ES plėtros aktualijas ir perspektyvas. Be to, Lietuvos diplomatijos vadovas pasveikino 18 valstybių jungiančios regioninio bendradarbiavimo organizacijos - Centrinės Europos iniciatyvos - ministrų susitikimo dalyvius.

Lietuvos ir Vengrijos užsienio reikalų ministrų susitikime aptarti dvišalis ir regioninis bendradarbiavimas, Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai eiga, pasirengimas ES ir Rytų partnerystės valstybių vadovų susitikimui bei kiti aktualūs ES ir tarptautinės politikos klausimai.

ELTA

LIETUVA SVARSTYS PARAMĄ KOMUNIZMO MUZIEJAUS WASHINGTONE IDĖJAI

Lietuvos Vyriausybė žada svarstyti, kaip galėtų prisidėti prie Komunizmo muziejaus Washingtone steigimo, ir šį klausimą ketina aptarti su Latvijos bei Estijos pareigūnais.

Sovietų Sąjungai 1940 metais okupavus Lietuvą, buvo nužudyta tūkstančiai žmonių.

Vilniuje viešėdamas Komunizmo aukų memorialo fondo pirmininkas Lee Edwards tai aptarė su Seimo ir Vyriausybės atstovais.

„Kol kas pažadėti nieko negalime, bet būtinai apsvarsstysime. Manyčiau, kad būtų tikslinga pasižiūrėti teigiamai, juo labiau, kad Lietuva

jau yra parėmusi paminklo komunizmo aukoms statybą Washingtone. Tai kilnus ir geras dalykas. Sutarėme, kad tęsime šį pokalbį“, - sakė ministro pirmininko patarėjas Audrius Brūzga.

„Galbūt Baltijos šalys galėtų bendrai sutarti dėl pozicijos, tarkime, Baltijos Asamblėjoje“, - teigė jis.

Su L. Edwards Seime susitikęs opozicijoje esantis konservatorius Arvydas Anušauskas sakė, kad Lietuva turėtų paremti muziejaus įkūrimą.

„Jie tikisi, kad Lietuvos valstybė, kurios piliečiai nuo komunizmo ypač nukentėjo, irgi ras galimybę paremti mu-

ziejaus įkūrimo idėją. Žinoma, kad mes ir paskatinsime, ir paraginsime“, - sakė istorikas A. Anušauskas.

Idėjos iniciatoriai tikisi, kad Jungtinių Valstijų sostinėje muziejų simboliškai atidaryti tikimasi 2017 metais, prisimenant šimtąsias bolševikų revoliucijos Rusijoje metines.

„Tai atminimo muziejus pagerbti 100 milijonų aukų ir prisiminti lemiamus įvykius, tokius kaip žmonių grandinė Baltijos kelyje ir įvykiai prie Vilniaus televizijos bokšto“, - žurnalistams Vilniuje sakė L. Edwards.

Žinomo JAV istoriko teigimu, muziejus rinktų dokumentus apie komunizmą

(Nukelta į 11 psl.)

(Atkelta iš 8 psl.)

LAPKRIČIO GALE...

tęsti reformas. Šiuo metu, taip – „plėtra” nėra pats populiariausias žodis Europos sostinėse. Žinote, dar priešas yra ta, kad po 2008 metų krizės, po visų euro krizių bei finansinio valdymo krizių, natūralu, jog norisi užsiimti namų ruoša, o po to jau galvoti apie plėtras. Na, vis tiek plėtra negali būti beribė. Bet ateis tas laikas ir vis tiek mes negalėsime ignoruoti, pirmiausiai paminėčiau, Europos šalių. Juk yra narystės kriterijai, jie yra nustatyti dar 1993 metais. Tai taip vadinami Kopenhagos kriterijai, [kurie nusako,] kas gali būti ES nariu. Jei jie juos atitinka, jei šalys priklauso Europai geografiškai, o jei ir mentaliteto požiūriu jaučiasi esą europiečiais, kaip mes galime juos ignoruoti? Gal šiandien tai sudėtinga pasiekti, nes mums reikia sutarimo, bet rytoj, poryt, po penkerių metų situacija pasikeis. Todėl nereikia daryti didelių dramatiškų išvadų, tiesiog reikia nuosekliai dirbti. Ir pavyzdžiai rodo, kad ta sėkmė ateis.

– **Artimiausia mums šalis – Baltarusija. Kokie jos motyvai, siekliai, tikslai, norai?**

– Yra sudėtinga tą daryti, kadangi nėra didelės paslapties – skiriasi mūsų vertinimai, mūsų kelias, mūsų pasirinkimas ir tai, ką mes laikome pasiekimais. Tai, ką mes laikome pozityviu, ten kartais laikoma grėsme. Tai, žinote, labai sudėtinga. Bet jie yra kaimynai, taigi juos turime gerbti kaip kaimynus, turime su jais kalbėtis. Mes su jais turime ir ekonominius santykius. Tik jokių būdu to negalima daryti vertybių sąskaita. Tokia pastaba yra vis dėlto labai svarbi.

– **Ką Jūs turite galvoje?**

– Na, pavyzdžiui, mes visą laiką primename, kad yra politiniai kaliniai, kurie turi būti paleisti, kad yra kiti dalykai, kurie galbūt mums taip pat atrodo nelabai teisingi ir taip neturėtų būti. Pagaliau, yra atominė elektrinė, kuri yra statoma mūsų kaimynystėje. Bent jau mums neaišku, pagal kokius kriterijus [tai daroma], nes yra tarptautinės saugumo normos. Yra daug dalykų.

Bet vis tiek reikia kalbėtis, nes kitas kelias – pastatyti tokią sieną, kaip buvo aplink Berlyną, nekviesti į svečius, nebendrauti, nesusitikinėti, nedalyvauti šitoje programoje... Tai – ne išeitis. Yra du bendravimo su partneriais požiūriai. Vienas – tai palaukti, kol subręs. Galime laukti ilgai ir galime sau tą prabangą leisti, jei mums nelabai svarbu. Bet čia ne tas atvejis, mums svarbu. Tai yra mūsų

labai artimi kaimynai, todėl mes turime būti aktyvūs, mes patys turime ieškoti dialogo ir kalbėtis. Šitos dvi stovyklos truputėlį konkuruoja, ir tai yra ir Europoje. Žinote, yra tokia solidi laikysena – palaukime. Jie teisūs – iš tikrųjų palaukime, nes dar nėra rezultatų, [jie dar] nerodo kažkokios pažangos. Bet, kita vertus, laukti yra per didelė prabanga. Todėl su baltarusiais, manau, mes ir toliau konstruktyviai kalbėsime, neatsisakysime savo vertybinių orientacijų, bet su visa pagarba galima tą dialogą toliau tęsti, ir mes jį tęsime. Labai džiugu, kad ir Europoje tai suprantą. Taigi viskas gerai.

– **Jei grįžtume prie to, nuo ko pradėjome pokalbį – Vilniaus susitikimo. Kiek jis gali būti etapinis ir svarbus? Kokie galimi konkretūs sprendimai?**

– Gali būti etapas ir svarbus, nes, matote, yra daug tokių komentarų, mes neturime laiko apie visa tai kalbėti... Gerbdamas visas šešias šalis, vis dėlto išskirčiau Ukrainą. Ne dėl to, kad ji didelė, o dėl to, kad galėtų būti geopolitinis lūžis.

Kai kas tebetaiko „zero-sum game” – [...] kai pergalė vienų, būtinai turi būti kitų pralaimėjimas, negalima taip padaryti, kad būtų abiejų laimėjimas. Kol yra toks supratimas, labai sunku kažką padaryti. Bet mes turime tai įveikti. Tai, ką mes darome Europoje, tą, ką mes siūlome toms šalims, ką mes atliepiame į jų siūlymus... Jie gi patys nori patekti į ES, ir matote, kiek laiko tai užtrunka. Ne taip lengva tą padaryti. Nieks jų jėga gi netraukia, o kai kas vis dėlto jėga bando sulaukyti. Tai yra ir tam tikra vertybinė kova. Aš manau, kad mes turime tą išbandymą atlaikyti, nes jis bus simptominis, precedentas ateičiai. Kitos šalys irgi matys, kad jei jos daro reformas, jeigu turi aiškų pasirinkimą, jų pasirinkimas bus ne tik gerbiamas, bet bus [užtikrinta] ir pagalba joms.

Svarbu, kad Europa nebūtų šališka ar kažkokia abejinga jų siekiams. Jeigu mums rūpi Europos projekto sėkmė, mes turime būti aktyvūs. Tai štai šitas įvykis, kuris bus gale lapkričio, turi didesnę reikšmę nei pasirašymas ar susitarimų parafavimas su Moldova ir Gruzija, tai yra tam tikras etapas prieš pasirašymą... Visa tai labai konkretūs dalykai, bet daug svarbiau yra būtent mūsų bendra laikysena, svarbos supratimas, dar kartą pasikartosiu – pagarba tų partnerių pasirinkimui, galbūt to pasirinkimo apgynimas. Tai bus precedentas ateičiai.

„Dirvos” 2013 m. loterijos komisija (iš k.): Aušra Babickienė ir Vida Barzdukienė. A.V.Matulionio nuotr.

„DIRVOS” LAIMINGIEJI

Lapkričio pirmą dieną pasibaigė „Dirvos” aukų loterija. Bilietų ištraukimui buvo pakviestos Aušra Babickienė ir Vida Barzdukienė. Jos buvo tos, kurios ištraukė tris laimingus bilietus. Dėkojame visiems, kurie skaitote, prenumeruojate ir remiate „Dirvą”. Sveikiname laimėjusius loterijos dovanas: 500 dol. laimėjo Livia Pollock iš Solon, Ohio. 300 dol. laimėjo dr. Romualdas Kriaučiūnas iš Lansing, MI. 200 dol. laimėjo Danutė Geldienė iš Whitmore Lake, MI.

„Vilties” draugijos valdyba, „Dirvos” leidėjai

CHICAGO, IL

Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, Lietuvių Fondo salėje š.m. lapkričio 9 d. įvyko **Lietuvių Fondo iškilmingas metinis pokylis**, kurio metu meninę programą atliko pianistas Rudolfas Budginas. Vakarienės metu taip pat vyko tylusis meno darbų aukcionas.

Rudolfas Budginas gimė ir užaugo lietuvių muzikų šeimoje. Sulaukęs devynerių metų jis debiutavo su Vilniaus nacionaliniu simfoniniu orkestru. Muzikos studijas Rudolfas

– **Ir po Rytų partnerystės susitikimo – kas toliau?**

– Gyvenimas tęsis, kai kur net ir prasidės. Tie, kurie pasirinko europinį kelią, toliau tuo keliu eis. Manau, kad laukia labai įdomus laikas.

Lapkričio 28–29 dienomis Vilniuje įvyks trečiasis Rytų partnerystės susitikimas. Į Vilnių laukiama atvykstant 28 ES valstybių narių ir šešių Rytų partnerių aukščiausių atstovų bei ES institucijų vadovų.

Rytų partnerystės viršūnių susitikimai vyksta kas dvejus metus, juose aptariamas Rytų partnerystės įgyvendinimas, pasiekti rezultatai, nustatomi tikslai artimiausiems dvejim metams, brėžiamos ateities perspektyvos.

Alvyda Bajarūnaitė, Artūras Matusas, LRT radijo laida „Ryto garsai”, LRT.lt

baigė Pietų Kalifornijos universitete Los Angeles, kur įgijo daktaro laipsnį. Šiuo metu jis dėsto Santa Rosa Junior College, esančiame šalia San Francisco. Muzikantas yra koncertavęs beveik visose Europos šalių sostinėse, daugelyje Azijos ir Amerikos vietovių. Jis yra laimėjęs visą eilę prestižinių premijų, tarp kurių – pirmą vietą Tarptautiniame Liszto konkurse. Rudolfas pasižymi originaliomis klasikinių ir džiaz muzikos kūrinių interpretacijomis, puikia technika ir šiltu, žaismingu bendravimu su publika.

LF inf.

Vėlinės paminėtos kartu su Veronika Povilioniene

LR Generalinio konsolato Čikagoje kvietimu į JAV atvykus folkloro dainininkei Veronikai Povilionienei, Čikagoje surengtas kultūrinis vakaras Visų Šventųjų diena bei Vėlinėms paminėti. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje po šventų Mišių susikaupimo ir susimąstymo valandėlei paruoštą programą pristatė aktoriai Apolonija ir Petras Steponavičiai, vargonininkas Paulius Jankauskas bei garsioji viešnia iš Lietuvos Veronika Povilionienė. Gausiai susirinkusiems tautiečiams buvo skaitomos eilės, dainuojamos Vėlinių laikotarpiui skirtos liaudies dainos, skambėjo vargonų ir klarneto muzika.

Tą patį savaitgalį folkloro atlikėja aplankė didžiausias

miesto ir apylinkių lituanistines mokyklas, kur mokiniams pasakojo apie Vėlinių papročius ir tradicijas, dainavo. Lapkričio 2 d. Veronika Povilionienė koncertavo Beverly Shores, IN, bendruomenei.

Su LR URM parama dainininkė į Čikagą atvyko atidaryti kasmetinio festivalio „European Jazz Meets Chicago” ir pristatyti Europos Sąjungai pirmininkaujančią Lietuvą. Minėtame festivalyje Lietuvai atstovaus saksofonistas Dovydas Stalmokas, kuris gros kartu su amerikiečiais muzikantais: Josh Berman (kornetas), Kent Kessler (bosas) ir Tim Daisy (būgnai).

Š.m. lapkričio 1 d., minint Visų šventųjų dieną LR generalinis konsulas Marijus Gudynas su šeima aplankė Lietuvos visuomenės ir politikos veikėjų kapus Čikagoje, uždegė atminimo žvakutes. Šv. Kazimiero kapinėse palaidoti tokie iškilūs asmenys kaip Jonas Bildušas, Vincas Šmulskštys, dr. Jonas Valaitis, diplomatas Mikas Bagdonas, buvę LR generaliniai konsulai Čikagoje Antanas Kalvaitis ir dr. Petras Daužvardis, garbės generalinė konsulė Juzė Daužvardienė ir kiti. Lietuvių tautinėse kapinėse amžino poilsio atgulė dr. Jonas Šliūpas – gydytojas, visuomenės veikėjas, publicistas, aušrininkas, liberalas, o taip pat ir pirmasis diplomatas, atstovavęs Nepriklausomai Lietuvai 1918 m.

LR Generalinio kon. Čikagoje inf.

RENGINIŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 16 d., šeštadienį, 7 v.v. pabendravimas su kun. Antanu Saulaičiu, SJ restorane „Gintaras“ Lietuvių namuose. **Rengia Korp! Giedra.**

LAPKRIČIO 17 d., sekmadienį, 12 v.p.p. kun. A. Saulaičio knygos „Slenkstis“ pristatymas Šv. Kazimiero parapijos salėje. **Rengia Korp! Giedra.**

2014 M.

BALANDŽIO 5 d. šeštadienį 7 v.v., vyks koncertas „Do-Re-Mi“ šv. Kazimiero parapijos didžiojoje salėje. Atlieka „Exultate“ vaikų choras, Prisikėlimo parapijos jaunimo choras (Toronto) ir Kristina, ir Penketukas (Montrealis).

LAIŠKAS

Nebekokia mano sveikata, taigi ir noras skaityti, tačiau vis tiek jaučiu pareigą lietuvišką laikraštį palaikyti, taigi siunčiu prenumeratos mokesť.
Laikykitės!

B.N.

WASHINGTON D.C.

LIETUVOS AMBASADOJE – NOBELIO EKONOMIKOS PREMIJOS LAUREATAS

Lietuvos ambasadoje JAV spalio 29 dieną apsilankė 2013-ųjų Nobelio ekonomikos premijos laureatas, lietuvių kilmės JAV Yale universiteto profesorius Robert Shiller.

Svečias noriai dalijosi prisiminimais apie savo šeimos lietuvišką kilmę ir lietuvių bendruomenėje Detroito apylinkėse praleistą vaikystę.

Garsus ekonomistas domėjosi Lietuvos aktualijomis, ekonomine situacija ir reformomis, pirmininkavimu ES Tarybai.

Lietuvos ambasadorius Washingtone Žygimantas Pavilionis laureatui perdavė Lietuvos užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus sveikinimo laišką ir kvietimą atvykti į Lietuvą. **LR URM inf.**

(Atkelta iš 9 psl.)

LIETUVA SVARSTYS...

nusikaltimus praeityje ir dabartinėse komunistinėse šalyse - Kinijoje, Šiaurės Korėjoje, Kuboje, Laose ir Vietname.

Pasak jo, Vengrija nusprendė muziejų paremti milijonu dolerių.

Sovietų Sąjungai 1940 metais okupavus Lietuvą, buvo nužudyta tūkstančiai žmonių, 1941-ųjų metų birželį daugiau nei 17 tūkst. gyventojų ištremti iš šalies.

Sovietinės okupacijos metu, valdant diktatoriui Josifui Stalinui, iki 1952 metų į lagerius ir tremtį buvo iš-

vežta 275 tūkst., fronte žuvo 25 tūkst. Lietuvos gyventojų, gyvybės taip pat neteko daugiau nei 20 tūkst. prieš sovietų okupaciją kovojusių Lietuvos partizanų ir jų rėmėjų.

1991 metų sausį Sovietų Sąjungos kariniams daliniams šturmuojant Vilniaus televizijos bokštą bei Radijo ir televizijos komiteto pastatą žuvo 14 žmonių, 31 buvo sunkiai sutrikdyta sveikata, daugiau nei 1000 buvo kitaip sužaloti. Tų pačių metų liepos 31-ąją Medininkų muitinės poste buvo nužudyti septyni policijos ir muitinės pareigūnai, saugoję sovietų tuomet dar nepripažintos Lietuvos valstybės sieną.

lrytas.lt

IEŠKOME KAZIMIERO JAGMINO MOKYKLAI MAŽEIKIUOSE
LIETUVIŲ BOSTONO ENCIKLOPEDIJOS
Prašau skambinti
Romualdui Jagminui - Tel. 508-697-6602

(Atkelta iš 7 psl.)

LIETUVIŠKAS...

taip pat 3 koncertus: pirmasis vyko La Platoje (Buenos Aires provincijos gubernatoriaus rūmuose), kur vyko 36-os Emigrantų šventės vienas iš renginių – Emigrantų gražausių 19-os šalių merginų prisistatymas, vėliau sekė koncertas seniausioje lietuvių kultūros draugijoje „Nemunas“, kur drauge vyko ir susitikimas su lietuvių kultūros draugijos valdybos ekspirmininku Alfredo Dulke, dabartiniu pirmininku Esteban Dulke, Berisso lietuvių šokių ansambliu „Nemunas“ dalyviais ir jo vadovu – Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovu Pietru Amerikai Juan Ignacio Kalvelis ir kt.

Didžiulis įvykis buvo ir kolektyvo vadovės Zitos Rimkuvienės dalyvavimas tiesioginėje radijo laidoje, kuri labai gražiai kalbėjo apie Lietuvių Bendruomenių veiklą ir lietuviybės išsaugojimą Pietų Amerikos žemyne bei pakvietė apsilankyti Lietuvoje 2014 metų vasarą, kur vyks Lietuvos dainų šventė „Čia mūsų namai“, skirtoje I-osios dainų šventės Lietuvoje paminėjimo 90 –mečiui. O spalio 12d. „Miestelėnų“ šokėjai iš Panevėžio drauge su Berisso lietuvių šokių ansambliu „Nemunas“ surengė dviejų dalių koncertą pagrindinėje 36-oje Emigrantų fiestoje, kurią tiesiogiai transliavo regioninė televizija, o koncertinę kelionę vainikavo didžiulis 20-ies šalių paradas su menine programa ir šokėjų pasirodymu, kur Lietuvos kolona puošė ne tik dviejų šalių (Argentinos ir Lietuvos) vėliavos, šokėjai, bet ir didžiulis simbolis – Gedimino pilis, kuri buvo vežama ant vėliavų spalvos audeklų ir balionais papuoštos mašinos, kiekvienam primindama meilę Tėvynei Lietuvai.

36-oje Emigrantų šventėje Berisso (Buenos Aires provin-

cija), kuri tęsėsi nuo rugsėjo 4-os iki spalio 13-os svečiai ir lankytojai galėjo ne tik grožėtis menine programa, rinkti emigrantų karalienę (ja tapo atstovė iš Lenkijos), bet kartu paskanauti ir 20-ies šalių nacionalinių valgių, pasigrožėti Argentinos tautodailininkų darbais bei puikiu šventiniu fejerverku.

Po Emigrantų šventės dalis „Miestelėnų“ šokių kolektyvo narių aplankė Tandil miesto (Buenos Aires Provincija) naujai įsikūrusią Lietuvių Bendruomenę, mokė lietuviškų šokių, o kiti išvyko pamatyti 7-uoju Pasaulio stebuklu vadinamo Iguazu krioklio, įsikūrusio Argentinos šiaurinėje dalyje prie Brazilijos sienos bei pasigrozėję sostinės Bueonos Aires įžymybių, kur oro uoste ne vienam nuriedėjo išsikyrimo ašara, nes „Miestelėnų“ viešnagė baigėsi ir visi išskrido į Lietuvą, tačiau su viltimi, kad kitamet ir Urugvajaus „Ąžuolynas“ ir Berisso „Nemunas“ bei kiti išeivijos šokių kolektyvai atvyks į Dainų šventę Vilniuje (Lietuvoje), kur drauge su viso Pasaulio lietuviais suksis bendrame šokio rate.

„Miestelėnų“ kolektyvo meno vadovė Zita Rimkuvienė nuoširdžiai dėkoja Lietuvos konsulei Urugvajuje Cecelia Hernandez Svobas, Urugvajaus (Montevideo) lietuvių kultūros draugijos pirmininkui ir šokių kolektyvo „Ąžuolynas“ vadovui Gustavo Martinez, Berisso (Buenos Aires) lietuvių kul-

Gedimino pilis Emigrantų šventėje.

KVIETIMAS TEIKTI PARAIŠKAS UŽSIENIO LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ PROJEKTŲ KONKURSUI

Užsienio reikalų ministerija skelbia užsienio lietuvių organizacijų 2014-ųjų metų projektų atranką ir kviečia teikti projektų paraiškas. Konkursas vykdomas pagal Užsienio lietuvių organizacijų projektų rėmimo tvarkos aprašą.

Užsienio lietuvių organizacijų ir jų padalinių, užsienio lietuvių kultūros ir ugdymo įstaigų projektuose numatoma veikla turi atitikti bent vieną šių krypčių: užsienio lietuvių organizacinių gebėjimų ir bendruomeniškumo stiprinimas, lietuviškos tapatybė puoselėjimas,

„DIRVAI“ AUKOJO

S.Matas, Independence, OH.....150
J.Petronis, Los Angeles, CA.....75
M.Pautienis, W.Barnstable, MA..58
A.Mackevičius, Belmont, MA....50
R.Veitas, Milton, MA.....50
V.Juodvalkis, Santa Clarita, CA..45
A.Širvaitis, Willoughby, OH45

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

tūros draugijai „Nemunas“ – ekspirmininkui Alfredo Dulke, pirmininkui Esteban Dulke ir šokių kolektyvui „Nemunas“ bei jo energingam vadovui Juan Ignacio Kalvelis už šauniai suorganizuotas gastroles ir galimybę aplankyti dvi nuostabias šalis už Pusiaujo, perplaukti plačiausią pasaulyje upę La Plata, pereiti per plačiausią Pietų Amerikos gatvę Buenos Aires, aplankyti dviejų sostinių – Montevideo ir Buenos Aires įžymybes, surengti nuostabius iki ašarų jaudinančius koncertus bei susitikti su tėvynainiais, išsiskyrusiais su savo tikra gimtine Lietuva beveik prieš šimtą metų.

Tai buvo nepakartojama, neapsakoma ir nedaloma... Tai buvo tarsi sapnas – kitame kontinente, ne tik kitame paros bet ir kitame metų laike ...Tai buvo pavasaris ir gamtoje... ir širdyje.

Panevėžio bendruomenių rūmų šokių kolektyvo „Miestelėnai“ vadovė Zita Rimkuvienė

rodytais priedais turi būti pateikta **iki 2013 m. lapkričio 25 d. adresu: Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamentas, J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius**

Užsienio lietuvių organizacijų projektų rėmimo tvarkos aprašas ir projekto paraiškos forma - <https://www.urm.lt/index.php?3864065704>

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

D. STAGNIŪNO IR I. TOBIAS OLIMPINĖS VILTYS TIRPSTA SEIME

„Isabella ir Deividas dabar miega, todėl nežino naujienų iš Lietuvos. Gal ir gerai...” – atsiduso Lietuvos čiuožimo federacijos (LČF) prezidentė Lilija Vanagienė. Seimas turėjo imtis Pilietybės įstatymo pataisų, galinčių prikelti jau beveik palaidotas Isabellos Tobias ir Deivido Stagniūno viltis čiuožti Sočio olimpinėse žaidynėse. Tačiau projektas buvo išbrauktas iš plenarinio posėdžio darbotvarkės.

Įžvelgė prieštaravimų Konstitucijai

Lietuvos pilietybės desperatiškai siekiančiai amerikietei I. Tobias – jokių prošvaisčių.

Kitos šalies piliečių „natūralizacijos” tvarką supaprastinančios įstatymo pataisos liko gulėti stalčiuje, Seimo Teisės departamentui nustatčius, kad jos gali prieštarauti Konstitucijai.

Tiesa, parlamento teisininkų išvadas „keistomis ir tuščiomis” pavadinęs pataisų iniciatorius Remigijus Šimašius viliasi, kad Pilietybės įstatymo pakeitimo projektas netrukus grįš į Seimo darbotvarkę.

„Mano supratimu, pataisas artimiausiam posėdyje turėtų apsvarstyti Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Priklausomai nuo jo sprendimo, pasiūlymas gali vėl atsidurti darbotvarkėje. Kiek žinau, nemažai komiteto narių žiūri pozityviai į šį reikalą”, – sakė parlamentaras.

Siūlo sumažinti pilietybės apsaugą

Pilietybės įstatymo pataisomis siekiama, kad daugiau asmenų galėtų tapti Lietuvos piliečiais išimties tvarka.

Įstatymo nuostatuose, ypačių nuopelnų valstybei sąvoka pakeičiama Lietuvos vardo garsinimu politinėje, visuomeninėje, mokslinėje, meninėje, sportinėje ar kitose srityse, taip didinant Lietuvos autoritetą tarptautinėje bendruomenėje.

Be to, sušvelninami reikalavimai dėl asmenų integracijos į Lietuvos visuomenę – pakankama integracija laikomi ir tokie atvejai, kai kitų valstybių

piliečiai dėl savo politinės, visuomeninės, mokslinės, meninės, sportinės ar kitos veiklos yra glaudžiai susiję su Lietuva.

Tokios projekto nuostatos, Seimo Teisės departamento nuomone, „taikant formalų ir griežtą jų vertinimo būdą gali neatitikti Konstitucijos bei Konstitucinio Teismo doktrinoje išdėstytos konstitucinės Lietuvos Respublikos pilietybės sampratos”.

Paskutinis pasispardymas?

Platesnis pilietybės suteikimo išimties tvarka reglamentavimas suteiktų šansą I. Tobias antrą kartą mėginti laimę Prezidentūroje.

Prieš metus šokėja ant ledo jau buvo pateikusi prašymą išimties tvarka suteikti jau Lietuvos pilietybę, tačiau prezidentė Dalia Grybauskaitė pakluso Pilietybės reikalų komisijos rekomendacijai ir I. Tobias norų neišpildė. Lygiai taip pat 2009 metais baigėsi ir ankstesnės D. Stagniūno partnerės iš JAV Katherine Copely mėginimas tapti Lietuvos piliete.

Tačiau R. Šimašiui atrodo, kad trečias kartas galėtų nemuoti net ir nesulaukus, kol bus pakeistas Pilietybės įstatymas.

Pilietybės reikalų komisijos nuomone, I. Tobias prieš metus neatitiko nei ypatingų nuopelnų Lietuvos valstybei, nei įsiliejimo į jos visuomenę kriterijų. Bet R. Šimašius mano, kad dabar amerikietė turi naują nuopelną D. Stagniūno tėvynei – kartu iškovotą olimpinį kelią.

„Galbūt jiems ta pataisa net nereikalinga. Jeigu prezidentė įvertins, kad pateikimas į olimpiadą jau yra pasiekimas, I. Tobias gali gauti pilietybę ir pagal dabartinį įstatymą. Priešingu atveju, jiems būtinai reikia šių pataisų”, – svarstė liberalas.

Tačiau L. Vanagienė daug iliuzijų neturi. LČF prezidentė prisipažino nežinanti, ar būtų prasmės dar sykį galva daužyti sieną, jei Pilietybės įstatymas liks koks buvęs.

Isabella Tobias ir Deividas Stagniūnas.

Reuters

Nežinia slegia čiuožėjus

Kitų metų vasarį vyksiančiose Sočio olimpinėse žaidynėse kone pusė šokėjų ant ledo porų bus mišrių tautybių, tačiau tam, kad galėtų atstovauti kitai valstybei, sportininkai privalo tapti jos piliečiais.

Olimpinį kelią I. Tobias ir D. Stagniūnas iškovojo praėjusį kovą Kanadoje surengtame pasaulio čempionate užėmę 15-ą vietą.

Šį sezoną Igorio Špilbando anapus Atlanto treniruojamos poros nebekankina sveikatos problemos kaip praėjusiais metais, tačiau čiuožėjus, L. Vanagienės žodžiais, smarkiai slegia nežinia dėl olimpinų žaidynių.

„Ši situacija juos labai veikia. Treniruotėse jie atrodo puikiai, o varžybose nepademonstruoja visko, ką gali. Jie ir patys sako, kad negali ramiai čiuožti, kai visos mintys sukasi apie Isabellos pilietybę”, – pasakojo L. Vanagienė.

Artimiausias startas Lietuvai atstovaujančių šokių ant ledo dueto laukia gruodį Zagrebe (Kroatija) vyksiančiose tradicinėse „Golden spin of Zagreb” varžybose. Sausį I. Tobias ir D. Stagniūnas pasirodys Europos pirmenybėse, o tolesnis čiuožėjų tvarkaraštis priklausys nuo to, kokį pasą turės kauniečio partnerė.

delfi.lt

R. BERANKIS TOLIAU SMUNKTA ATP VERTINIME

Naujame pajėgiausių planetos tenisininkų ATP vertinime aukščiausiai iš lietuvių esantis dvidešimt trejų metų Ričardas Berankis prarado penkias pozicijas ir su 402 taškais iš 133-osios vietos smuktelėjo į 138-ąją.

Tai – žemiausia lietuvių pozicija ne tik šiame sezone, bet ir nuo 2012 metų liepos mėnesio, kai jis vertinimu buvo 141-as.

Per savaitę pajėgiausias

Lietuvos tenisininkas prarado dešimt įskaitinių taškų.

Dar 43-is pozicijas susigrąžino ir iš 369-osios vietos į 326-ąją su 129-ais įskaitiniais taškais šoktelėjo 22-jų metų Laurynas Grigelis, kuriam, beje, neišskaičiuoti taškai už trečiąją pergalę iš eilės pergalę savaitgalio turnyre Didžiojoje Britanijoje.

ATP vertinime klasifikuoti dar trys Lietuvos tenisininkai. Aštuoniolikmetis Lukas Mugevičius (8 tšk.) iš

1093-osios pozicijos pakilo į 1092-ąją, devyniolikmetis Julius Tverijonas (5 tšk.) iš 1225-osios vietos nukrito į 1229-ąją, o 21-erių metų Benas Majauskas (2 tšk.) iš 1528-osios pozicijos smuktelėjo į 1536-ąją.

ATP vertinimu pirmasis - 27-erių ispanas Rafael Nadal (12,030 tšk.), 1420 taškų lenkiantis ATP „World Tour Masters” serijos turnyrą Paryžiuje (Prancūzija) laimėjęs 26-erių metų serbą Novak Djoković (10,610 tšk.). **LRT**

*Now serving all Lithuanians in Ohio
as well as former Taupa members:*

**Latvian Cleveland
Credit Union**

1385 Andrews Avenue
Lakewood, OH 44107

216-228-1996 or 800-577-1996

latvian@ameritech.net

www.latvianclevelandcu.org

*We offer personal service .
Savings, CD's, IRA's, loans,
online banking, direct deposit,
wires to Lietuva and more...*

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.